

พฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือน : กรณีศึกษาครัวเรือนเกษตรกร
ชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

นางสาวนิตยา นวลศิริ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**Household Consumption Behavior : Case Study of Palm Oil Farmer Households
in Khaophanom District, Krabi Province**

Miss Nittaya Nualsiri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics
School of Economics
Sukhothai Thammathirat Open University
2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ พฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือน : กรณีศึกษาครัวเรือน
เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
ชื่อและนามสกุล นางสาวนิตยา นวลศิริ
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจามันท์)

.....
(รองศาสตราจารย์อรพรรณศรีเสาวลักษณ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว่ำอิสระ พุทธกิจกรรมการบริโภครวเรื้อน : กรณีศึกษาครวเรื้อนเกษตรกร
ชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

ผู้ศึกษา นางสาวนิตยา นวลศิริ รหัสนักศึกษ 2496001633 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพุทธกิจกรรมการบริโภค และ 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพุทธกิจกรรมการบริโภค การออมและการลงทุนของครวเรื้อนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์คือข้อมูลปฐมภูมิที่ได้มาจากการ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 ตัวอย่าง ในปี พ.ศ.2553

ผลจากการศึกษาพบว่า 1) เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน เฉลี่ย 47.24 ไร่ต่อครวเรื้อน ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้รับเฉลี่ย 6,898 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี มีรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 24,882 บาทต่อไร่ต่อปี โดยส่วนใหญ่ ค่าเฉลี่ยในการออมต่อปีเป็นเงิน 113,607 บาท ค่าเฉลี่ยในการลงทุนต่อปีเงิน 203,077 บาท และค่าเฉลี่ยในการอุปโภคบริโภคต่อปีเป็นเงิน 451,452.6 บาท ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายสูงสุด ส่วนการใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตสูงสุดและมีสัดส่วนสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนประเภทอื่น คือค่าปุ๋ย 2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพุทธกิจกรรมการบริโภค คือ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน และรายได้ของหัวหน้าครวเรื้อนเกษตรกร ทั้ง 2 ตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออม ได้แก่ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน และรายได้ของหัวหน้าครวเรื้อนเกษตรกร เช่นเดียวกัน ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และร้อยละ 99 ตามลำดับ สำหรับ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุน ได้แก่ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และรายได้ของหัวหน้าครวเรื้อนเกษตรกร ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครวเรื้อนเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันจำนวนมากเปรียบเสมือนการมีหลักประกันความมั่นคงของครวเรื้อน จึงทำให้สามารถเสี่ยงที่จะลงทุนได้มากกว่าครวเรื้อนที่มีพื้นที่น้อย อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นที่น่าสังเกตคือครวเรื้อนเกษตรกรมีพุทธกิจกรรมการเลือกที่จะนำเงินรายได้มาใช้ในการลงทุนมากกว่าจะนำเงินรายได้มาออม

คำสำคัญ พุทธกิจกรรมการบริโภค การลงทุน การออม ครวเรื้อนเกษตรกร ชาวสวนปาล์มน้ำมัน

Independent Study title: Household Consumption Behavior: Case Study of Palm Oil Farmer Households in Khaophanom District, Krabi Province

Author: Miss Nittaya Nualsiri; **ID:** 2496001633; **Degree:** Master of Economics;

Independent Study advisor: Dr. Orapan Srisawalak, Associate Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The objectives of this study were to: 1) study household consumption; and 2) analyse factors influencing consumption, savings and investments of oil palm planters in Khao Phanom district, Krabi province.

The analysis is based on interviews of 100 farmers in 2010.

The results of the study were as follows. 1) An average size of land holding was 47.24 rai, an average yield was 6,898 kg/rai/year, and estimated income per rai was 24,882 Baht. The study found that the average amount of savings per annum was 113,606.56 Baht. The average investment per annum is 203,076.92 Baht. An average household expenditure per year was 451,452.6 Baht. The highest expenditure item among household expenditure was on children's education whereas fertilizer cost was the highest expenditure item compared to other types of production expenditures. 2) Factors that influenced household consumption included farm size and household income. Both were statistically significant at 99% level of confidence. The 2 factors also that influenced savings, the former at 95% level of confidence and the latter at 99%. Farm size and household income also influenced investment at 95% and 99% level of confidence respectively. The influence of farm size may be due to the fact that the existence of fixed assets and higher level of income allows the farmers to take greater risks compared to farmers with smaller holdings. Results also indicated that there is higher propensity for farmers to spend net earnings for investment purposes rather than to save.

Keywords: Household consumption, Investment and savings, Palm oil farm Households

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความเอื้อเฟื้อและความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระและ รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจามันท์ ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ให้สมบูรณ์มากที่สุด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้ศึกษา ขอกราบขอบพระคุณ นายอำเภอเขาพนม เกษตรอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ในการให้ความสะดวกการจัดเก็บข้อมูล และตลอดจนครัวเรือนเกษตรกรชาวสวน ปาล์มน้ำมันทุกท่านที่สละเวลาให้เวลาร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม ให้กับผู้ศึกษาเพื่อ ทำการศึกษาในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่กระตุ้นเตือนให้เกิดความพยายามในการทำงานวิจัยนี้ จนเสร็จสมบูรณ์และเจ้าของตำรา เอกสารอ้างอิงทุกฉบับที่ให้ผู้ศึกษาได้ใช้ข้อมูล และทฤษฎีอันเป็นแนวทางในการการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นิตยา นวลศิริ

พฤษภาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐาน	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีวิเคราะห์หรือวิธีวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ของการวิจัย	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริโภคของคลาสสิก	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริโภค การออม และการลงทุนของเคนส์	15
ทฤษฎีวงจรชีวิตของการบริโภค	24
ทฤษฎีรายได้ถาวร	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ส่วนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ	36
ส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิต	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้ามาอุปโภคบริโภคและการลงทุน	49
ส่วนที่ 4 การออมและหนี้สินมีผลต่อพฤติกรรมของการบริโภคของเกษตรกร	
ชาวสวนปาล์ม	55
ส่วนที่ 5 การพิสูจน์สมมติฐาน	58
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการศึกษา	67
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	73
ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
ประวัติผู้ศึกษา	78

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	ราคาเฉลี่ยผลปาล์มน้ำมันทั้งทะเลาย 1
ตารางที่ 1.2	ข้อมูลการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นรายอำเภอ ปี 2550/2551 3
ตารางที่ 1.3	ข้อมูลการปลูกพืช อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ 4
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 31
ตารางที่ 4.1	สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน 36
ตารางที่ 4.2	แหล่งที่มาของรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ที่ประกอบอาชีพนอกเหนือจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน 38
ตารางที่ 4.3	รายได้ที่นอกเหนือจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน 39
ตารางที่ 4.4	รายได้ของสมาชิกในครัวเรือนมีรายได้้นอกจากตัวเกษตรกรปาล์มน้ำมัน 39
ตารางที่ 4.5	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน 40
ตารางที่ 4.6	ผลผลิตปาล์มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน 41
ตารางที่ 4.7	ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรปาล์มน้ำมันขายได้ 41
ตารางที่ 4.8	รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ต่อปี 42
ตารางที่ 4.9	ปัญหาในการจำหน่ายผลปาล์มน้ำมัน 43
ตารางที่ 4.10	สรุปผลสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ชาวสวนปาล์มน้ำมัน 45
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน 47
ตารางที่ 4.12	ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค 50
ตารางที่ 4.13	การสรุปค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค 52
ตารางที่ 4.14	ด้านการลงทุน 54
ตารางที่ 4.15	พฤติกรรมการออมของเกษตรกรปาล์มน้ำมัน 55
ตารางที่ 4.16	หนี้สินมีผลต่อพฤติกรรมของการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน 56
ตารางที่ 4.17	แสดงสรุปผลรวม ต้นทุน รายได้ ค่าใช้จ่ายการอุปโภคบริโภค การลงทุน และการออม 57
ตารางที่ 4.18	การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออม 59
ตารางที่ 4.19	การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการลงทุน 61
ตารางที่ 4.20	แสดงการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค 64

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 ราคาเฉลี่ยผลผลิตปาล์มน้ำมันทั้งทะลาย	2
ภาพที่ 2.1 เส้นความพอใจเท่ากัน	11
ภาพที่ 2.2 การเลือกบริโภคน้ำมันที่ทำให้อัตราผลตอบแทนสูงสุด	12
ภาพที่ 2.3 ฟังก์ชันการบริโภค	17
ภาพที่ 2.4 เส้นการบริโภคของครัวเรือน	20
ภาพที่ 2.5 การเลื่อนของเส้นการบริโภคออกไปจากเส้นเดิม	21
ภาพที่ 2.6 เส้นการลงทุนโดยอิสระ	22
ภาพที่ 2.7 เส้นการลงทุนโดยถูกใจ	23
ภาพที่ 2.8 ฟังก์ชันการลงทุนทั้งหมด	24
ภาพที่ 2.9 สมมติฐานวงจรชีวิต	25
ภาพที่ 4.1 ต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน	48
ภาพที่ 4.2 สัดส่วนร้อยละด้านต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน	49
ภาพที่ 4.3 การอุปโภคบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน	53
ภาพที่ 4.4 สัดส่วนร้อยละการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน	54

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือน มีบทบาทสำคัญต่อสภาพเศรษฐกิจทั้งของคนในชุมชนและสืบเนื่องไปถึงสภาพเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากประชากรกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดกลุ่มหนึ่งของประเทศคือเกษตรกร การใช้จ่ายในภาคครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรจึงเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยมีรายได้ของครัวเรือนเป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือน และหากมองถึงกระแสหมุนเวียนของระบบเศรษฐกิจ การบริโภคเป็นส่วนสำคัญทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนได้อย่างเป็นระบบ และหากมองถึงความสำคัญของการบริโภค กลุ่มผู้บริโภคที่มีความสำคัญสำหรับประเทศไทยเป็นอย่างยิ่งคือกลุ่มเกษตรกร ซึ่งเป็นประชากรและกลุ่มอาชีพที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ เนื่องจากการบริโภคมีความสำคัญยิ่งในระบบเศรษฐกิจมหภาค นักเศรษฐศาสตร์จึงให้ความสนใจในการศึกษาและพยายามอธิบายพฤติกรรมการบริโภคซึ่งแนวความคิดในทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคนั้นได้พัฒนากันมาอย่างต่อเนื่อง

เกี่ยวกับการศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกร เป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ซึ่งหากดูถึงราคาเฉลี่ย ตารางที่ 1.1 แสดงให้เห็นว่าราคาผลผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น นั้นก็จะส่งผลให้ครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 1.1 ราคาเฉลี่ยผลปาล์มน้ำมันทั้งทะเลาย

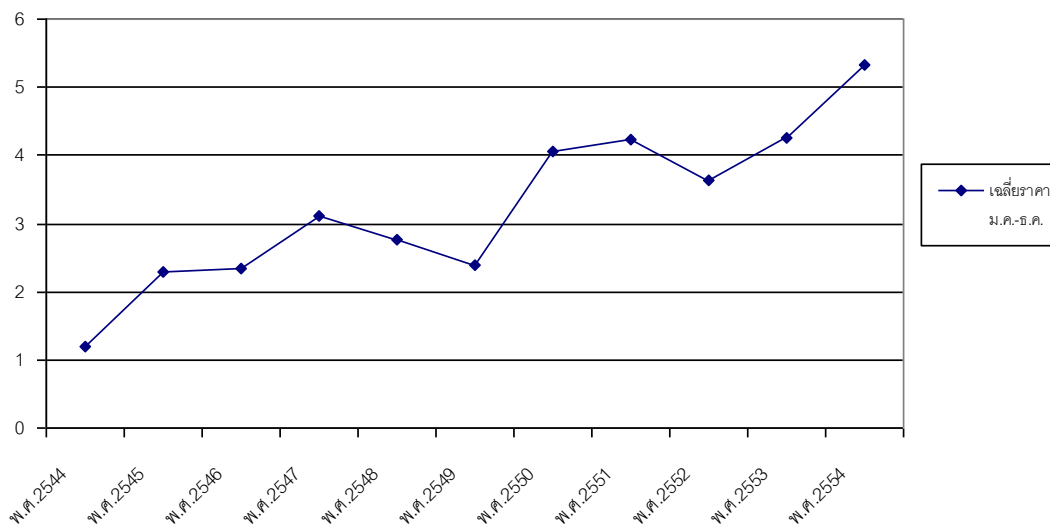
	บาท ต่อ ก.ก.										
ปี พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554
เฉลี่ยราคา	1.19	2.3	2.34	3.11	2.76	2.39	4.07	4.23	3.64	4.26	5.34

ข้อมูลตั้งแต่เดือน ม.ค.-ธ.ค. (พ.ศ.2544-2554)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2556

ในภาพที่ 1.1 ราคาเฉลี่ยผลผลิตปาล์มน้ำมันทั้งทะลาย (ราคาเฉลี่ยของเดือน ม.ค.-ธ.ค. พ.ศ. 2544-2554) แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันทั้งทะลาย ที่ส่งผลให้รายได้ของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นเช่นกัน

บาทต่อ ก.ก.

ภาพที่ 1.1 ราคาเฉลี่ยผลผลิตปาล์มน้ำมันทั้งทะลาย (พ.ศ.2544-2554)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2556

นอกเหนือจากชื่อเสียงทางด้านการท่องเที่ยวแล้ว เมื่อกล่าวถึงปาล์มน้ำมันพืชเศรษฐกิจที่สำคัญต่อประเทศไทย จังหวัดกระบี่ก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด และมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุดในประเทศ และมีพื้นที่ปลูกเป็นอันดับ 4 ของโลก จากฐานข้อมูลฐานข้อมูลปาล์มน้ำมัน ปี 2551 จังหวัดกระบี่มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 2,942,820 ไร่ เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตร 1,948,420 ไร่ หรือร้อยละ 66.21 โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ 2 ชนิด คือ ยางพารา มีพื้นที่ปลูก 919,320 ไร่ หรือร้อยละ 47.18 ของพื้นที่การเกษตร ปาล์มน้ำมันมีพื้นที่ปลูก 873,331 ไร่ หรือร้อยละ 44.82 สำหรับ กาแฟ มีพื้นที่ปลูก 17,692 ไร่ หรือร้อยละ 0.90 นอกนั้นเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล และพืชผักต่าง ๆ จำนวน 138,077 ไร่ หรือร้อยละ 7.09 ปาล์มน้ำมัน ในจังหวัด

¹ จังหวัดกระบี่ (2551) “ฐานข้อมูลปาล์มน้ำมันจังหวัดกระบี่” ค้นคืนวันที่ 5 พฤษภาคม 2554 จาก

กระบี่มีครัวเรือนที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 20,215 ครัวเรือน มีพื้นที่ปลูก 873,331 ไร่ เป็นพื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว จำนวน 776,146 ไร่หรือคิดเป็นร้อยละ 44.82 ของพื้นที่การเกษตร ปริมาณผลผลิตรวม 1,763,617.05 ตัน มีมูลค่า 8,190.32 ล้านบาท (ข้อมูลปี 2551)

จากตารางที่ 1.2 ข้อมูลการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นรายอำเภอ ปี 2550/2551 ของจังหวัดกระบี่ โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในอำเภออ่าวลึก มีจำนวน 4,711 ราย เป็นอำเภอที่มีจำนวนเกษตรกรมากที่สุด แต่มีอำเภอเขาพนม เป็นอำเภอที่มีพื้นที่ในการปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด จำนวน 203,225 ไร่

ตารางที่ 1.2 ข้อมูลการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นรายอำเภอ ปี 2550/2551

ที่	อำเภอ	จำนวน (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/ก.ก.)
1	เมืองกระบี่	2,251	92,682	83,874	2,439.13	204,579.59	3.58
2	เกาะลันตา	473	9,423	7,800	2,262.15	17,644.77	3.12
3	คลองท่อม	3,290	139,524	127,656	2,206.20	281,634.67	3.53
4	อ่าวลึก	4,711	168,625	156,548	2,244.31	235,986.35	3.71
5	เขาพนม	2,368	203,225	167,573	2,535.65	4,249,006.48	3.61
6	ปลายพระยา	4,022	148,724	138,449	2,716.23	376,059.33	3.71
7	ลำทับ	1,196	41,604	28,752	2,494.38	71,718.41	3.44
8	เหนือคลอง	2,003	69,494	65,494	2,306.89	151,087.45	3.93
	รวม	20,314	873,331	776,146	2,400.62	1,763,617	3.58

ข้อมูล ณ เดือน มกราคม - ธันวาคม 2551

ที่มา:สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ (ม.ป.ป.)

และจากข้อมูลของ ปี 2553 ของสำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ จังหวัดกระบี่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 895,192 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ปลูกมากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ มีพื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว 788,599 ไร่ ผลผลิตปาล์มน้ำมันทะลายสดที่ผลิตได้ในปัจจุบันโดยเฉลี่ย 3,260 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตทะลายปาล์มสดที่ผลิตได้ทั้งปี รวม 2.57 ล้านตัน ปัจจุบันปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญในการสร้างรายได้ของประชาชนในจังหวัดกระบี่ และเป็นพืชที่มีความสำคัญที่นำมาใช้เป็นพลังงานทดแทน รัฐบาลจึงมีนโยบายในการขยายพื้นที่ปลูกเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันให้เพียงพอกับความต้องการ

การศึกษาในครั้งนี้ได้กำหนดให้อำเภอเขาพนม เป็นพื้นที่กรณีศึกษา เนื่องจากเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดกระบี่ที่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากเป็นอันดับ 1 ของจังหวัดกระบี่ จากข้อมูลการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นรายอำเภอ ปี 2550/2551 ข้อมูล ณ เดือน มกราคม - ธันวาคม 2551 สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ (ตารางที่ 1.2)

จากตารางที่ 1.2 จะเห็นได้ว่าในพื้นที่ของอำเภอเขาพนมสามารถปลูกปาล์มน้ำมันได้ทั่วทุกพื้นที่ โดยตำบลหน้าเขาจะเป็นตำบลที่มีเกษตรกรปาล์มน้ำมันมากที่สุด คือ 870 รายและมีพื้นที่ในการปลูกมากที่สุด คือ 56,503 ไร่

ตารางที่ 1.3 ข้อมูลการปลูกพืช อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

ตำบล	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลิตรวม (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ต้นทุน/ไร่ (บาท)
เขาพนม	454	28,860	26,989	2,999.90	80,952	210.47	2,830
เขาคิน	312	21,353	19,964	2,998	59,852	156.61	2,830
สินปุน	218	31,848	30,270	2,998	90,749	235.95	2,830
พรุเตียว	346	31,700	27,150	2,999.60	81,436	211.74	2,830
หน้าเขา	870	56,503	43,500	2,999	59,092	153.64	2,830
โคกหาร	168	23,990	19,704	2,998	59,072	153.59	2,830
รวม	2,368	204,254	167,573	2,999.70	431,156	1,122	2,830

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาพนม (2552)

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ เช่น เพศ สถานภาพบุคคล รายได้ ภาระหนี้สิน รวมไปถึงการออมและการลงทุนของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 การออมมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกับตัวแปรจำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน และรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

3.2 การลงทุนมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกับตัวแปรจำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน และรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

3.3 การบริโภคมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกับตัวแปรดังนี้ อายุของเจ้าของสวนปาล์ม น้ำมัน การศึกษาของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน จำนวนคนในครัวเรือนที่มีรายได้ รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่นๆ) และรายได้ของสมาชิกในครัวเรือน

4. ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ รายได้ รายจ่าย การลงทุน ภาระหนี้สิน การออม และอื่นๆ โดยมีข้อมูล 2 ลักษณะคือ

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสัมภาษณ์ครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ จำนวน 100 ตัวอย่าง

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล เอกสาร ตำราวิชาการ บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ ผลการวิจัย ข้อมูลทางสถิติจากหน่วยงานของรัฐบาล เอกชนและอื่นๆ รวมทั้งค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลปาล์มน้ำมันจากจังหวัดกระบี่ สำนักงานการเกษตรจังหวัดกระบี่ และสำนักงานเกษตรอำเภอเขาพนม ฯลฯ ขั้นตอนต่อไปคือการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์ และสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ มีการอ้างอิงทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย นำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

5. วิธีวิเคราะห์หรือวิธีวิจัย

การศึกษานี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่แรกคือการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงสมการดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออม

$$Y_s = b_0 + b_1 D_{\text{aaa}} + b_2 D_{Y1} + e$$

โดยที่

- Y_s คือ (Save) การออมของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม
 D_{aaa} คือ จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน
 D_{Y1} คือ รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่น ๆ)
 E คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์
 b_0, b_1, b_2 เป็นคงที่หรือสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในสมการ

5.2 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการลงทุน

$$Y_{\text{in}} = b_0 + b_1 D_{\text{aaa}} + b_2 D_{Y1} + b_3 D_{Y2} + e$$

โดยที่

- Y_{in} คือ (Investment) การลงทุน
 D_{aaa} คือ จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน
 D_{Y1} คือ รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่น ๆ)
 D_{Y2} คือ รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน
 e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์
 b_0, b_1, b_2, b_3 เป็นคงที่หรือสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในสมการ

5.3 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค

$$Y_c = b_0 + b_1 D_{\text{Age}} + b_2 D_{\text{Eu}} + b_3 D_{\text{aaa}} + b_4 D_1 + b_5 D_{Y1} + b_6 D_{Y2} + e$$

โดยที่

- Y_c คือ (Consumption) การบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม
- D_{Age} คือ (Age) อายุของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน
- D_{Eu} คือ (Education) การศึกษาของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน
- D_{aua} คือ จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน
- D_i คือ จำนวนคนในครัวเรือนที่มีรายได้
- D_{Y1} คือ รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่น ๆ)
- D_{Y2} คือ รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน
- e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์
- $b_0, b_1, b_2, b_3, b_4, b_5, b_6$ เป็นคงที่หรือสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในสมการ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 เกษตรกรชาวสวนปาล์ม หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นเกษตรกร ที่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันไม่เกิน 120 ไร่ ทำการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลักและเป็นอาชีพรอง

6.2 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และ รายได้

6.3 รายได้ของครัวเรือน รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี ได้แก่

6.3.1 รายได้จากภาคเกษตร ได้แก่ รายได้ทั้งหมดที่มาจากอาชีพการเกษตร เช่น สวนปาล์มน้ำมัน สวนยางพารา สวนผลไม้ ปลูกผัก ฯลฯ

6.3.2 รายได้นอกภาคเกษตรหรือรายได้อื่นๆ รายได้ทั้งหมดที่มาจากนอกภาคเกษตร เช่น เงินเดือน ค่าขาย ฯลฯ

6.4 รายจ่ายของครัวเรือน หมายถึง รายจ่ายหรือค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้ออาหาร ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษานูตกร ค่าใช้จ่ายเพื่อการสาธารณสุขโลก ค่าใช้จ่ายทางสังคม และค่าใช้จ่ายเพื่อผ่อนสินค้าหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคให้มีความสุขซึ่งความสะดวกสบาย เช่น การซื้อรถยนต์ โทรศัพท์ เป็นต้น และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

6.5 พฤติกรรมการบริโภค หมายถึง การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภค บริโภค เพื่อการยังชีพ หรือเพื่อการดำรงชีพ ทั้งที่เป็นของกิน ของใช้ กิจกรรมและการใช้จ่ายเงินเพื่อการดำรงชีพ เช่น การรักษาพยาบาล การชำระค่าสินค้าและบริการต่างๆ ค่าใช้จ่ายด้านการเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายในด้านอาหาร เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างของการบริโภค รวมถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

7.2 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่กำหนดการออม การลงทุน และการบริโภค โดยสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนการใช้จ่าย ทิศทางการบริโภคของครัวเรือนได้

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ โดยศึกษาพฤติกรรมการบริโภค ซึ่งมีแนวความคิด บททความ ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริโภคของคลาสสิก¹

ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคและอุปสงค์ของนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มนีโอคลาสสิก สมมติให้ผู้บริโภคสามารถบอกความพอใจหรืออรรถประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคสินค้าว่าเป็นจำนวนเท่าไร โดยเรียกสมมตินี้ว่า การวิเคราะห์แบบนับหน่วยของอรรถประโยชน์ (cardinal approach)

อรรถประโยชน์ (Utility) หมายถึง ความพอใจที่บุคคลได้รับเมื่อบริโภคสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ความพอใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการในการบริโภค ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามเวลา สถานที่ และความจำเป็น

1.1.1 ความชอบและอรรถประโยชน์

1) สัจพจน์ของการเลือกอย่างเหตุผล

การเลือกอย่างมีเหตุผลเป็นข้อสมมติที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งข้อสมมตินี้สอดคล้องกับความเป็นจริงทั่ว ๆ ไป เพราะว่าการที่ผู้บริโภคนใดคนหนึ่งตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในจำนวนมากหรือน้อยเท่าใดนั้น คำนึงถึงประโยชน์หรือความพอใจที่ได้รับจากสินค้านั้นเป็นสำคัญ สมมติให้ผู้บริโภคสามารถบอกความพอใจหรืออรรถประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคสินค้าแต่ละชนิดแต่ละหน่วยว่ามีความพอใจเท่ากับเท่าไร แนวการวิเคราะห์ภายใต้ข้อสมมติในลักษณะนี้เรียกว่า การวิเคราะห์แบบนับหน่วยของอรรถประโยชน์

¹ ประสาร บุญเสริม (2554) ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การวิเคราะห์แบบนับหน่วยของอรรถประโยชน์มีข้อจำกัด คือ การบอกหน่วยของอรรถ- ประโยชน์ให้ชัดเจนทำได้ยากและอาจไม่คงเส้นคงวา และอีกข้อจำกัดอีกอย่างคือวิธีการวิเคราะห์แบบนับหน่วยคือ การสมมติให้สามารถบอกได้ว่าชอบสินค้าชนิดหนึ่งเป็นกี่เท่าของสินค้าอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วผู้บริโภคบอกได้ยากหรือไม่ชัดเจนว่าเป็นกี่เท่าแน่ แต่เท่าที่แน่ๆ คือผู้บริโภคสามารถบอกได้ว่าเขาชอบสินค้าชนิดใด (หรือสินค้ากลุ่มใด) มากกว่าสินค้าชนิดใด (หรือสินค้ากลุ่มใด)

นอกจากข้อจำกัดของการวิเคราะห์ด้วยวิธีนับหน่วยอรรถประโยชน์แล้ว ระยะเวลาได้เสนอแนวการวิเคราะห์แบบใหม่ขึ้นมา เรียกว่า การวิเคราะห์โดยวิธีเรียงลำดับความพอใจ หรือเรียงลำดับอรรถประโยชน์ (Ordinal Utility Approach) การวิเคราะห์ในแบบนี้ไม่ต้องถูกต้องสมมติให้ผู้บริโภคบอกตัวเลขที่แน่นอนที่ได้รับจากการบริโภคสินค้าหรือกลุ่มของสินค้า

การที่ผู้บริโภคสามารถเรียงลำดับความพอใจที่ได้รับการบริโภคสินค้าชนิดใดได้นั้นต้องตั้งอยู่บนสัจพจน์ของการเลือกอย่างเหตุผล ที่สำคัญ 3 ประการ คือ ต้องเปรียบเทียบได้ ต้องสามารถตัดสินใจเลือกได้และต้องสามารถอ้างอิงได้

2) อรรถประโยชน์และการทดแทนกันของอรรถประโยชน์

(1) ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ (Utility function) หมายถึง การกำหนดระบบของเลขดัชนีที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคได้รับความพอใจหรืออรรถประโยชน์จากการบริโภคสินค้ากลุ่มต่างๆ หรือชนิดต่างๆ เป็นเท่าไร เพื่อสะดวกในการเรียงลำดับความพอใจได้

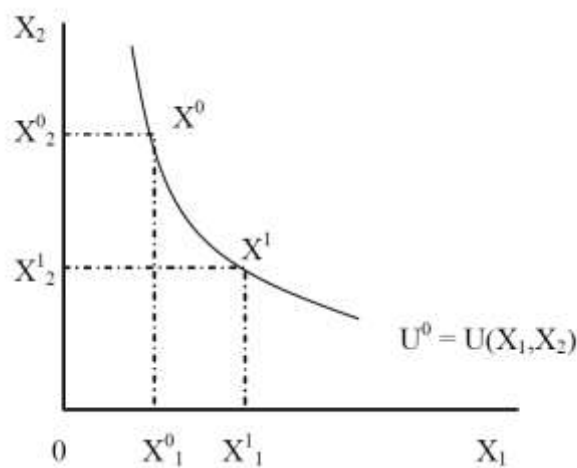
อรรถประโยชน์เพิ่ม (Marginal utility) คือความพอใจที่ผู้บริโภคได้รับเนื่องจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย

ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ (utility function) จากสัจพจน์ของการเลือกอย่างมีเหตุผล นักเศรษฐศาสตร์ได้นำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดฟังก์ชันอรรถประโยชน์ นั่นคือเมื่อกำหนดเลขดัชนี ให้แก่กลุ่มแต่ละกลุ่มสินค้า โดยให้เลขมากแสดงถึงความชอบ โดยให้เลขมากกว่าเลขน้อย ถ้าเขียนว่า $U(X^i) > U(X^j)$ แสดงว่าผู้บริโภคชอบ X^i มากกว่า X^j และถ้าเราเขียนว่า $U(X^i) = U(X^j)$ แสดงว่าผู้บริโภคชอบ X^i เท่ากับ X^j ชอบ คือชอบเท่ากันหรือไม่รู้สึกว่าแตกต่างกัน

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าฟังก์ชันอรรถประโยชน์ คือการกำหนดระบบของเลขดัชนี ที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคได้รับความพอใจหรืออรรถประโยชน์จากการบริโภคสินค้ากลุ่มต่างๆ หรือชนิดต่างๆ เท่ากับเท่าไรทั้งนี้เพื่อให้สะดวกต่อการเรียงลำดับความพอใจหรือความชอบได้

(2) *เส้นความพอใจเท่ากัน (indifference curve)* หมายถึง เส้นที่ทำให้ทราบว่ากลุ่มสินค้าใดๆ อยู่บนเส้นความพอใจแก่ผู้บริโภคเท่ากัน โดยอาศัยสัญญาณที่แสดงความชอบของผู้บริโภค นำมาเขียนเส้นความพอใจเท่ากัน

จากภาพที่ 2.1 เห็นได้ว่ากลุ่มสินค้า X^0 และกลุ่มสินค้า X^1 ให้ความพอใจเท่ากันคือ $U = U^0$ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าเส้นความพอใจเท่ากัน คือเส้นที่แสดงให้ทราบว่ากลุ่มสินค้าใด ๆ ที่อยู่บนเส้นนั้นให้เกิดความพอใจแก่ผู้บริโภคเท่ากัน

ภาพที่ 2.1 เส้นความพอใจเท่ากัน

(3) *อัตราการทดแทนกันของสินค้าส่วนเพิ่ม* เป็นการวิเคราะห์บนเส้นความพอใจเท่ากัน นั่นคือ เมื่อผู้บริโภคลดการบริโภคสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งเขาต้องได้รับการชดเชยโดยการบริโภคสินค้าหนึ่งเพิ่มขึ้นเพื่อทำให้ระดับความพอใจของเขาเท่าเดิมนั่นเอง ค่าความชันที่ติดลบ ของเส้นความพอใจเท่ากันแสดงถึงอัตราการทดแทนกันของสินค้าส่วนเพิ่ม (marginal rate of commodity substitution หรือ MRS) ที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจเท่าเดิม

เนื่องจากอัตราการทดแทนกันของสินค้าเป็นไปตามกฎลดน้อยถอยลงของอัตราการทดแทนกันของสินค้าส่วนเพิ่ม (diminishing marginal rate of substitution) ซึ่งเป็นไปตามลักษณะธรรมชาติของรสนิยมของผู้บริโภคโดยทั่วไป กล่าวคือ เมื่อผู้บริโภคได้รับสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้นจะทำให้อัตราประโยชน์ส่วนเพิ่มของสินค้านั้นลดลง และในทางตรงกันข้ามเมื่อผู้บริโภคมียังมีสินค้าชนิดหนึ่งน้อยลงจะทำให้อัตราประโยชน์ส่วนเพิ่มของสินค้านั้นเพิ่มขึ้น ดังนี้ เส้นความพอใจเท่ากันต้องมีคุณสมบัติโค้งเข้าจุดกำเนิดด้วย (convex to the origin) แต่

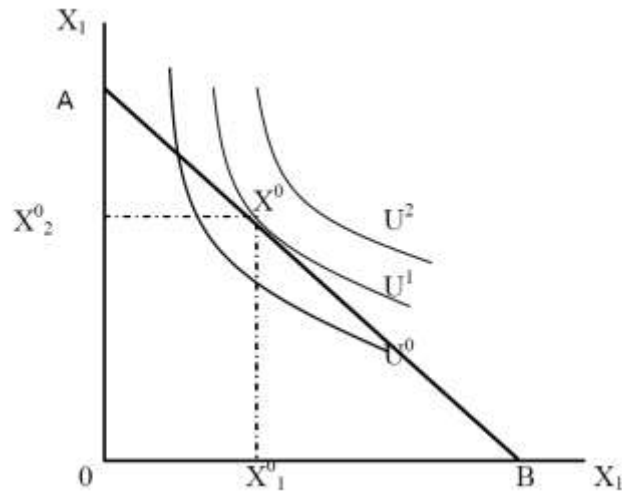
ถ้าเส้นความพอใจเท่ากันไม่โค้งเข้าหาจุดกำเนิด เส้นความพอใจนั้นจะมีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกับกฎการลดน้อยถอยลงของอัตราทดแทนกันของสินค้าส่วนเพิ่ม

1.1.2 การเลือกที่ให้รรถประโยชน์สูงสุด

1) แบบจำลองการเลือกที่ให้รรถประโยชน์สูงสุด

ผู้บริโภคต้องการได้รับความพอใจสูงสุดหรืออรรถประโยชน์สูงสุดจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ โดยมีข้อจำกัดภายใต้งบประมาณของผู้บริโภค

การวิเคราะห์หาจำนวนสินค้า (บริการ) ที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจสูงสุดสามารถทำ จากภาพที่ 2.2 วิเคราะห์หาจำนวนสินค้าที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจสูงสุด

ภาพที่ 2.2 การเลือกบริโภคสินค้าที่ทำให้ได้รับอรรถประโยชน์สูงสุด

จากภาพ 2.2 เส้น AB คือเส้นงบประมาณในการใช้จ่าย (budget line) ซึ่งได้มาจากสมการงบประมาณ (budget equation) โดยทั่วไปดังนี้

$$P_1X_1 + P_2X_2 = M$$

โดยที่ X_1 และ X_2 คือ ปริมาณของสินค้า X_1 และสินค้า X_2

P_1 และ P_2 คือ ราคาต่อหน่วยของสินค้า X_1 และสินค้า X_2

M คือ งบประมาณเพื่อซื้อสินค้า X_1 และสินค้า X_2

และ เส้น U^1 ณ จุด X^0 เป็นจุดที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจสูงสุด หรือคุณภาพของผู้บริโภค (Consumer Equilibrium) คือ สภาพที่ผู้บริโภคได้รับความพอใจสูงสุด จากการบริโภคสินค้าชนิดหนึ่งหรือหลายชนิดภายใต้เงื่อนไขที่ว่าผู้บริโภคมีรายได้จำนวนจำกัด เส้นงบประมาณหรือเส้นราคา (Budget line or price line) เส้นงบประมาณของผู้บริโภค หมายถึง เส้นที่แสดงขอบเขตความสามารถในการบริโภคสินค้าชนิดต่างๆ ด้วยเงินจำนวนหนึ่งที่มีอยู่

1.1.3 อุปสงค์ส่วนบุคคลและการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์

1) การจำแนกผลของการเปลี่ยนแปลงของราคา

เมื่อกำหนดราคาสินค้าให้ระดับหนึ่งและระดับของรายได้หรืองบประมาณในการใช้จ่ายให้ระดับหนึ่ง สามารถหาได้ว่าผู้บริโภคจะเลือกบริโภคสินค้าแต่ละชนิดเท่ากับเท่าไรจึงจะทำให้ได้รับความพอใจหรืออรรถประโยชน์สูงสุด การพิจารณาว่าการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าจะมีผลต่อการเลือกบริโภคสินค้าของผู้บริโภคอย่างไรผลของการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าสามารถจำแนกได้สองส่วนด้วยกัน คือ ผลของการทดแทน และผลของรายได้ โดยทั่วไปแล้วสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าปกติ คือมีผลของรายได้เป็นบวก สามารถจำแนกออกเป็น 2 ชนิดคือ สินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย สำหรับสินค้าจำเป็นนั้นผู้บริโภคจะบริโภคเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าเพิ่มขึ้นของรายได้ ส่วนสินค้าฟุ่มเฟือยอัตราการเพิ่มขึ้นของการอุปสงค์เพิ่มขึ้นเมื่อผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่มีสินค้าบางชนิดที่ผู้บริโภคมีอุปสงค์ลดลงเมื่อระดับรายได้ของเขาเพิ่มขึ้นถึงช่วงหนึ่งแล้วสินค้าชนิดนี้เรียกว่าสินค้าด้อย

2) อุปสงค์ตามแนวคิดของมาร์แชลล์ (Marshallian demand function) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอุปสงค์ธรรมดาทั่วไป หมายถึง อุปสงค์ของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าต่าง ๆ นั้น เป็นฟังก์ชัน (หรือขึ้นอยู่กับ) ราคาของสินค้า (prices) และระดับของรายได้ (income) ของผู้บริโภค แสดงการได้มาซึ่งอุปสงค์ตามแนวคิดของมาร์แชลล์ ซึ่งมีคุณสมบัติที่สำคัญ 2 ประการ คือ

คุณสมบัติที่ 1 เมื่อกำหนดระดับของราคาสินค้าและระดับของรายได้ให้ค่าหนึ่งจะได้ปริมาณอุปสงค์ของสินค้านั้นเพียงค่าเดียว

คุณสมบัติที่ 2 เมื่อราคาของสินค้าทุกชนิดและระดับของรายได้เพิ่มขึ้นในสัดส่วนเดียวกันจะไม่ทำให้ปริมาณอุปสงค์ของสินค้าเปลี่ยนแปลง นั่นคือ ฟังก์ชันอุปสงค์เป็นฟังก์ชันอนุพันธ์ระดับหนึ่งสำหรับราคาและรายได้

3) อุปสงค์ที่ได้รับการชดเชย หมายถึง อุปสงค์ของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าหรือบริการต่างๆ เป็นฟังก์ชันของระดับราคาของสินค้าและบริการต่างๆ และระดับความพอใจหรืออรรถประโยชน์ของผู้บริโภคที่แสดงถึงระดับรายได้ที่แท้จริงคงที่ซึ่งสามารถหาเส้นอุปสงค์ที่ได้รับการชดเชย

1.1.4 อุปสงค์ตลาดและความยืดหยุ่นของอุปสงค์

1) การหาอุปสงค์ตลาด โดยหลักการแล้วสามารถหาอุปสงค์ตลาดได้โดยการรวมอุปสงค์ของแต่ละบุคคลเข้าด้วยกัน โดยมีข้อสมมติที่สำคัญสองประการคือ ราคาของสินค้าชนิดอื่นๆ คงที่และรายได้ของผู้บริโภคคงที่

2) ความยืดหยุ่นของอุปสงค์และรายรับรวม ความยืดหยุ่นของอุปสงค์หมายถึง เมื่อปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์โดยให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ จะมีผลทำให้ปริมาณอุปสงค์เปลี่ยนแปลงไปกี่เปอร์เซ็นต์ โดยนักเศรษฐศาสตร์แบ่งระดับความยืดหยุ่นของอุปสงค์ออกเป็น 3 ระดับคือ ความยืดหยุ่นน้อยกว่าหนึ่ง, ความยืดหยุ่นเท่ากับหนึ่ง และความยืดหยุ่นมากกว่าหนึ่ง

ความยืดหยุ่นน้อยกว่าหนึ่ง หมายความว่าเมื่อปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของสินค้าตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์ (โดยให้ปัจจัยอื่นคงที่) มีผลทำให้ปริมาณอุปสงค์ของสินค้านั้นเปลี่ยนแปลงไปน้อยกว่า 1 เปอร์เซ็นต์

ความยืดหยุ่นเท่ากับหนึ่ง หมายความว่าเมื่อปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ตัวใดตัวหนึ่ง เปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์ (โดยให้ปัจจัยอื่นคงที่) มีผลทำให้ปริมาณอุปสงค์ของสินค้านั้นเปลี่ยนแปลงไปเท่ากับ 1 เปอร์เซ็นต์

ความยืดหยุ่นมากกว่าหนึ่ง หมายความว่าเมื่อปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป 1 เปอร์เซ็นต์ (โดยให้ปัจจัยอื่นคงที่) มีผลทำให้ปริมาณอุปสงค์ของสินค้านั้นเปลี่ยนแปลงไปมากกว่า 1 เปอร์เซ็นต์

3) การหาเส้นอุปสงค์เชิงประจักษ์ ในการหาเส้นอุปสงค์เชิงประจักษ์ มีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา 2 ประเด็น คือ

รูปแบบของสมการอุปสงค์ (form of demand equation) และ ปัญหาความชี้ชัด (identification problem)

(1) รูปแบบของสมการอุปสงค์ ตัวอย่างของรูปแบบของสมการ เช่น

$$\text{รูปแบบสมการเส้นตรง: } Q_A = a + bP_A + cP_B + dI$$

$$\text{รูปแบบสมการเส้นตรงที่อยู่ในรูปลอการิทึม: } \ln Q_A = \ln a + b \ln P_A + c \ln P_B + d \ln I$$

โดยที่ Q_A คือ ปริมาณอุปสงค์ของสินค้า

P_A คือ ราคาต่อหน่วยของสินค้า

P_B คือ ราคาของสินค้า ซึ่งเป็นสินค้าที่ใช้ทดแทนกับสินค้า

I คือ รายได้ของผู้บริโภค

นอกจากนี้ในแต่ละรูปของสมการอุปสงค์จะให้ค่าของความยืดหยุ่นแตกต่างกัน กล่าวคือ สำหรับสมการที่อยู่ในรูปสมการเส้นตรงจะให้ค่าความยืดหยุ่นที่ไม่คงที่ แต่สมการที่อยู่ในรูปของลอกลีเนียร์ จะให้ค่าความยืดหยุ่นที่คงที่

(2) **ปัญหาความชี้ชัด** เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญในการหาเส้นอุปสงค์เชิงประจักษ์ ทั้งนี้เพราะว่าข้อมูลที่เป็นจริง ที่เก็บมาได้ นั้นเมื่อนำคำนวณด้วยวิธีสมการถดถอยแล้วอาจไม่ใช่เส้นอุปสงค์ก็ได้ แต่อาจเป็นเส้นอุปทานก็เป็นได้

1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริโภค การออมและการลงทุนของเคนส์²

ทฤษฎีการบริโภค-การออมของเคนส์ ในปี ค.ศ.1936 ได้พัฒนาทฤษฎีการบริโภค-การออม เพื่อใช้ในการอธิบายพฤติกรรมในการใช้จ่ายของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับรายได้ที่อยู่ในมือบุคคลว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการกำหนดค่าใช้จ่ายในการบริโภคทั้งนี้ในการวิเคราะห์ทฤษฎีการบริโภค-การออมของเคนส์ สามารถแบ่งการวิเคราะห์ได้เป็น 4 ประเด็นหลัก คือ

1. ฟังก์ชันการบริโภคและฟังก์ชันการออม
2. ความโน้มเอียงเพิ่มในการบริโภคและการออม
3. ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริการ โภคและการออม
4. การเปลี่ยนแปลงของเส้นค่าใช้จ่ายในการบริโภค

ซึ่งแต่ละประเด็นจะมีรายละเอียดดังนี้คือ

1.2.1 ฟังก์ชันการบริโภค และฟังก์ชันการออม

เคนส์ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริโภคของบุคคลต่างๆ และสร้างฟังก์ชันแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการบริโภคกับรายได้ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อระดับการใช้จ่ายในการบริโภคของประชาชนก็คือ รายได้ในมือบุคคล (disposable personal income หรือ DPI) โดยเคนส์ได้กำหนดข้อสมมติเบื้องต้น คือ

ณ ระดับรายได้ระดับหนึ่ง ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของแต่ละครัวเรือนจะเท่ากับรายได้ทั้งหมดที่อยู่ในมือบุคคลของครัวเรือนดังกล่าว ถ้าระดับรายได้ต่ำกว่ารายได้ระดับนี้ ครัวเรือนจะใช้จ่ายไปในการบริโภคมากกว่ารายได้ที่มีอยู่ แต่ถ้าระดับรายได้สูงกว่าระดับรายได้ระดับนี้ ครัวเรือนก็จะใช้จ่ายไปในการบริโภคน้อยกว่ารายได้ที่ได้รับ

²ปรีชญ์ ปรามปักษ์ (2546) *เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ (ฉบับปรับปรุง)* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย (2539) *หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)* นนทบุรี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

วิทยา ปิ่นทอง (2549) *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

ราพิง เวชยันต์วุฒิ (ม.ป.ป.) *ทฤษฎีและนโยบาย “เศรษฐศาสตร์มหภาค”* คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เมื่อรายได้ที่อยู่ในมือบุคคลเพิ่มสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะเพิ่มสูงขึ้นด้วย แต่จะเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีเงินออมเกิดขึ้นยังรายได้ที่อยู่ในมือบุคคลเพิ่มขึ้นมากเพียงใด แนวโน้มที่เงินออมจะมากขึ้นก็มีสูงขึ้นเพียงนั้น

ทั้งนี้เคนส์ได้แบ่งการใช้จ่ายในการบริโภคออกเป็น 1 ส่วนคือ

1. ส่วนของการบริโภคที่ไม่ขึ้นอยู่กับรายได้หรือเป็นการบริโภคโดยอิสระ (Autonomous Consumption) หมายความว่า แม้ว่าผู้บริโภคจะไม่มีรายได้อยู่เลยก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องมียาใช้จ่ายในการบริโภคอยู่จำนวนหนึ่ง

2. ส่วนการบริโภคที่ขึ้นอยู่กับรายได้ (income-dependent consumption) ในกรณีนี้การใช้จ่ายในการบริโภคจะถูกกำหนดมาจากรายได้ที่มีอยู่ และเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นการใช้จ่ายในการบริโภคก็จะเพิ่มขึ้นแต่จะเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายในการบริโภคและรายได้ ด้วยสมการบริโภคได้ดังนี้ คือ

$$C = a + bY_D$$

โดยที่ C คือ การใช้จ่ายในการบริโภค

a คือ การบริโภคอิสระ หรือค่าใช้จ่ายในการบริโภคระดับต่ำสุดที่จำเป็นเพื่อให้มีชีวิตอยู่ถึงแม้จะไม่มีรายได้เลย

b คือ ความโน้มเอียง หรือ สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อรายได้ที่อยู่ในมือบุคคลเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย หรือค่าความชันของการบริโภค ($\Delta C/\Delta Y$)

Y_D คือ รายได้สุทธิที่มีอยู่ในมือของประชาชน (คือรายได้ลบด้วยภาษีเงินได้ ซึ่งเป็นรายได้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงๆ) หรือรายได้ที่อยู่ในมือบุคคล

จากสมการข้างเป็นความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการบริโภคกับรายได้สุทธิสามารถนำไปคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในการใช้จ่ายในการบริโภคเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในรายได้สุทธิ โดยที่ค่า b จะเป็นตัวที่บอกให้ทราบถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายในการบริโภคเมื่อรายได้สุทธิเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย

เมื่อรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นค่าใช้จ่ายในการบริโภคก็จะเพิ่มขึ้นด้วยแต่จะเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น้อยกว่ารายได้สุทธิที่เพิ่มขึ้น และสามารถหาสมการออมได้ดังนี้

$$Y_D = C + S$$

โดยที่ S คือ การออม

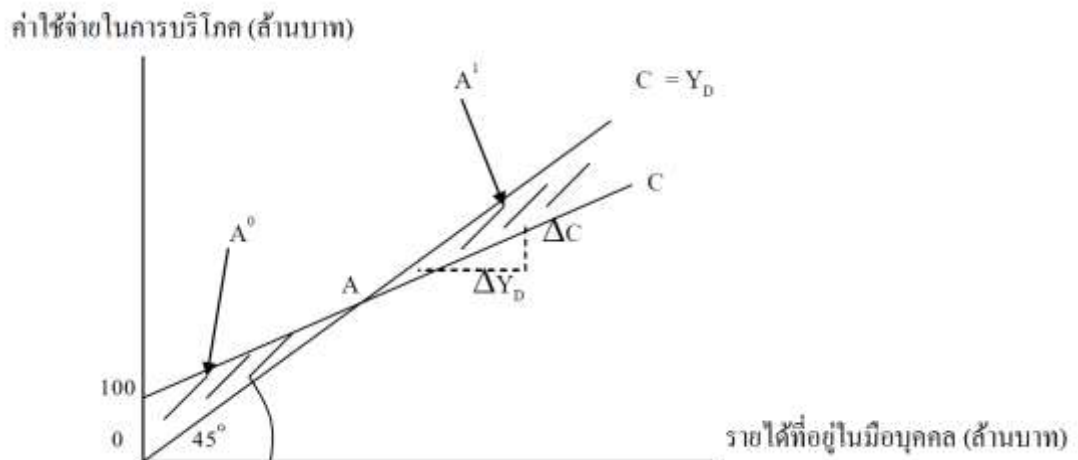
ย้ายข้างสมการจะได้

$$\text{สมการการออม } S = Y_D - C$$

นำค่า C จากสมการการบริโภค แทนลงในสมการการออมได้ดังนี้

$$\begin{aligned} S &= Y_D - (a + bY_D) \\ &= -a + (Y_D + bY_D) \\ &= -a(1 - b) Y_D \end{aligned}$$

การออมจะติดลบ หมายถึง ผู้บริโภคได้นำเอาเงินออมที่เหลือในอดีตหรืออาจจะกู้ยืมมาเพื่อใช้จ่ายในการบริโภค แต่การออมจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นและการเพิ่มขึ้นของการออมมากหรือน้อยก็จะขึ้นอยู่กับค่าของ $1 - b$

ภาพที่ 2.3 ฟังก์ชันการบริโภค

จากภาพ แกนตั้งแสดงค่าใช้จ่ายในการบริโภค และแกนนอนแสดงรายได้ที่อยู่ในมือบุคคล เส้นตรงที่ออกจากจุดกำเนิดทำมุม 45 องศากับแกนนอน เป็นเส้นที่แสดงว่าทุกๆ จุดบนเส้นดังกล่าวมีระยะทางจากแกนตั้งเท่ากับแกนนอน นั่นคือ รายได้ที่อยู่ในมือบุคคลทั้งหมดเท่ากับค่าใช้จ่ายในการบริโภค $C = Y_D$ เส้น C เป็นเส้นการบริโภคหรือเส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการบริโภค เส้น C ที่ตัดแกนตั้งตรงระดับ 100 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าแม้ครัวเรือนไม่มีรายได้เลยแต่ครัวเรือนยังมีค่าใช้จ่าย โดยนำมาจากเงินออมหรือการกู้เงินออกมาใช้ เส้น C ที่ตัดกับเส้น 45 องศาที่จุด A แสดงว่าระดับรายได้ที่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเท่ากับระดับรายได้พอดี ในส่วนที่เป็นพื้นที่แรเงา A^0 แสดงว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคมีมากกว่ารายได้ที่อยู่ในมือบุคคล และพื้นที่แรเงา A^1 แสดงว่ารายได้ในมือบุคคลมากกว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภค

จากภาพ 2.3 จะสังเกตได้ว่าเมื่อรายได้ที่อยู่ในมือบุคคลเปลี่ยนแปลงไปมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนเท่ากันเสมอ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งค่าความชันของเส้นการบริโภคจะเท่ากันทุกๆ จุดบนเส้นการบริโภค ด้วยเหตุนี้ เส้นการบริโภคจะเป็นเส้นตรง แต่เส้นการบริโภคอาจจะเป็นเส้นโค้งก็ได้ ถ้ารายได้ที่อยู่ในมือบุคคลเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนเท่าๆ กัน แล้วทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน

1.2.2 ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภคและการออม (marginal propensity to consume-save MPC และ MPS)

ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภค เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้สุทธิของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปหนึ่งหน่วย จะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร

ซึ่งสามารถใช้สมการ $C = a + bY_D$

โดยหาอนุพันธ์ที่ 1 ของ C เมื่อเทียบกับ Y_D

$dC/dY_D = b$ ซึ่งก็คือค่าของ MPC นั่นเอง

ส่วนความโน้มเอียงเพิ่มในการออม เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้สุทธิเปลี่ยนแปลงไปหนึ่งหน่วยจะส่งผลให้การออมเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร

โดยใช้สมการ $S = -a + (1-b)Y_D$

หาอนุพันธ์ที่ 1 ของ S เมื่อเทียบกับ Y_D

$dS/dY_D = 1-b$ ซึ่งก็คือค่าของ MPS นั่นเอง

ความสัมพันธ์ระหว่าง MPC และ MPS

เนื่องจาก $MPC = b$ และ $MPS = 1-b$ ดังนั้น $MPC + MPS = b + (1-b) = 1 + (b-b) = 1$

หรือ $MPC = 1 - MPS$ หรือ $MPS = 1 - MPC$ นั่นเอง และค่าของ MPC และ MPS

จะมีค่ามากกว่าศูนย์ แต่น้อยกว่า หนึ่ง ($0 < MPC < 1$ และ $0 < MPS < 1$) การที่ค่า MPC และ MPS มี

ค่ามากกว่าศูนย์แต่น้อยกว่าหนึ่งก็เนื่องจากว่า เมื่อผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มขึ้นผู้บริโภคก็จะใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้นด้วย แต่การใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการบริโภคจะน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น และส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการบริโภคก็คือ การออมส่วนที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง

1.2.3 ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภคและการออม (average propensity to consume-save: APC และ APS)

ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค คือสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการบริโภคต่อรายได้สุทธิ (C/Y_D)

ส่วนความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม คือสัดส่วนของการออมต่อรายได้สุทธิ (S/Y_D)

ดังนั้น ในการคำนวณหาทราปรายได้สุทธิ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค และการออม ก็สามารถคำนวณค่าของ APC และ APS ได้

ความสัมพันธ์ระหว่าง APC และ APS

$$\begin{aligned} \text{จาก } APC &= C/Y_D \text{ และ} \\ APS &= S/Y_D \text{ ดังนั้น} \end{aligned}$$

$$APC + APS = C/Y_D + S/Y_D = (C + S)/Y_D$$

เนื่องจาก $C + S = Y_D$ ดังนั้น

$$APC + APS = Y_D/Y_D = 1$$

จะได้ว่า $APC = 1 - APS$

หรือ $APS = 1 - APC$

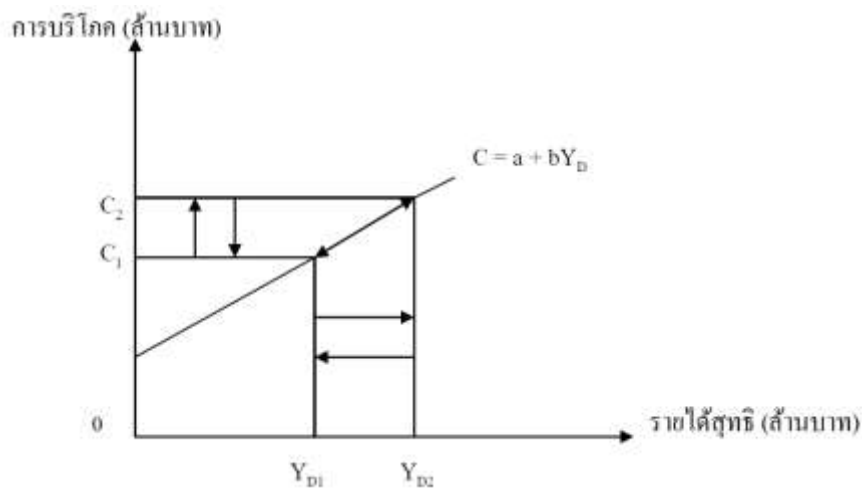
เนื่องจาก ณ ระดับรายได้ที่ต่ำกว่าจุดที่รายได้เท่ากับการใช้จ่ายในการบริโภค ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะมากกว่ารายได้สุทธิและการออมมีค่าติดลบ ดังนั้น APC จะมีค่ามากกว่า 1 และ APS จะมีค่าติดลบ ณ ระดับที่การใช้จ่ายในการบริโภคเท่ากับรายได้สุทธิ การออมจะมีค่าเป็นศูนย์ ดังนั้น APC จะมีค่าเป็น 1 และ APS จะมีค่าเป็นศูนย์ และ ณ ระดับที่การใช้จ่ายในการบริโภคมีค่าน้อยกว่ารายได้สุทธิ การออมจะมีค่าเป็นบวก ดังนั้น APC จะมีค่าน้อยกว่าหนึ่ง และ MPS จะมีค่ามากกว่า ศูนย์

สรุป APC อาจจะมีค่ามากกว่า 1 เท่ากับ 1 หรือน้อยกว่า 1 ส่วน APS อาจจะมีค่าน้อยกว่า 0 เท่ากับ 0 หรือ มากกว่า 0 ($APC > 1$, $APC = 1$, $APC < 1$ และ $APS < 0$, $APS = 0$, $APS > 0$)

1.2.4 การเปลี่ยนแปลงของเส้นค่าใช้จ่ายในการบริโภค

1) การเคลื่อนของเส้นการใช้จ่ายในการบริโภค ในกรณีการเปลี่ยนแปลงรายได้สุทธิจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการใช้จ่ายในการบริโภคซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับค่าของ MPC ในกรณีนี้จะเกิดการเคลื่อนจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งบนเส้นการใช้จ่ายในการบริโภคเส้นเดียวกัน

ภาพที่ 2.4 เมื่อรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นจาก Y_{D1} เป็น Y_{D2} ค่าใช้จ่ายในการบริโภคก็จะปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก C_2 เป็น C_1 และจะเกิดการเคลื่อนจากจุด A ไปยังจุด B ในทางตรงกันข้ามถ้าหากว่ารายได้สุทธิปรับตัวลดลงจาก Y_{D2} เป็น Y_{D1} ค่าใช้จ่ายในการบริโภคก็จะปรับตัวลดลงจาก C_1 เป็น C_2 หรือเกิดการเคลื่อนจากจุด B ไปยังจุด A บนเส้นการใช้จ่ายในการบริโภคเส้นเดียวกันนั่นเอง

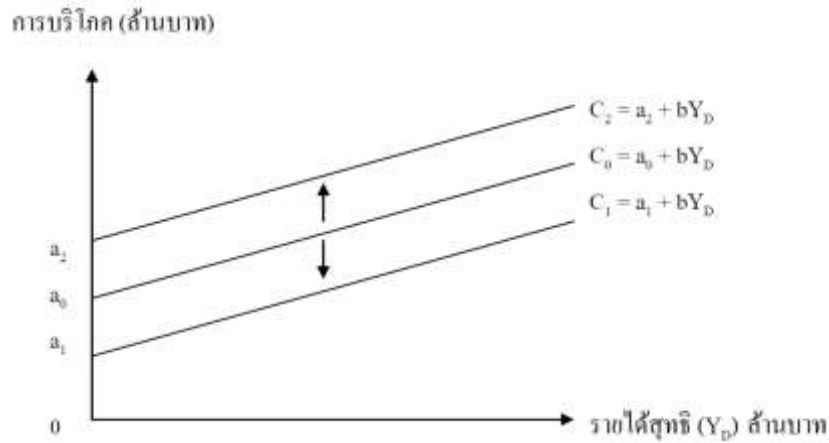

ภาพที่ 2.4 การเคลื่อนของเส้นการใช้จ่ายในการบริโภค

2) การเคลื่อนของเส้นการใช้จ่ายในการบริโภคออกไปจากเส้นเดิม ในกรณีนี้เป็นผลมาจากเกิดการเปลี่ยนแปลงในค่าใช้จ่ายอิสระที่ไม่ขึ้นอยู่กับการได้ (a) ซึ่งจะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเลื่อนออกไปจากเส้นเดิมทั้งเส้น

จากภาพ 2.5 เดิมเส้นค่าใช้จ่ายในการบริโภคคือ $C_0 = a_0 + bY_D$ สมมติว่าผู้บริโภคขาดความมั่นใจในสถานะเศรษฐกิจที่ไม่มีทีท่าว่าจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น จึงลดค่าใช้จ่ายในการบริโภคโดยอิสระลงจาก a_0 เป็น a_1 ดังนั้น แม้ว่ารายได้สุทธิจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงแต่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคก็จะปรับตัวลดลงเส้น C_0 จึงเลื่อนลงต่ำมาเป็นเส้น C_1 ในทางตรงกันข้ามถ้าหากว่าผู้บริโภคมั่นใจว่าเศรษฐกิจจะปรับตัวดีขึ้น ดังนั้น แม้ว่ารายได้

ของปัจจุบันยังไม่มีเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มขึ้น แต่ผู้บริโภคก็ยินดีที่จะใช้จ่ายในการบริโภคอิสระมากขึ้น โดยใช้จ่ายเพิ่มขึ้น จาก a_0 เป็น a_2 เส้นค่าใช้จ่ายในการบริโภคก็จะเลื่อนขึ้นไปข้างบน จากเส้น C_0 เป็น C_2

ภาพที่ 2.5 การเลื่อนของเส้นการบริโภคออกไปจากเส้นเดิม

ทฤษฎีของเคนส์ (Keynes) ระบุว่ารายได้ประชาชาติเป็นตัวกำหนดโดยตรงในการลงทุน

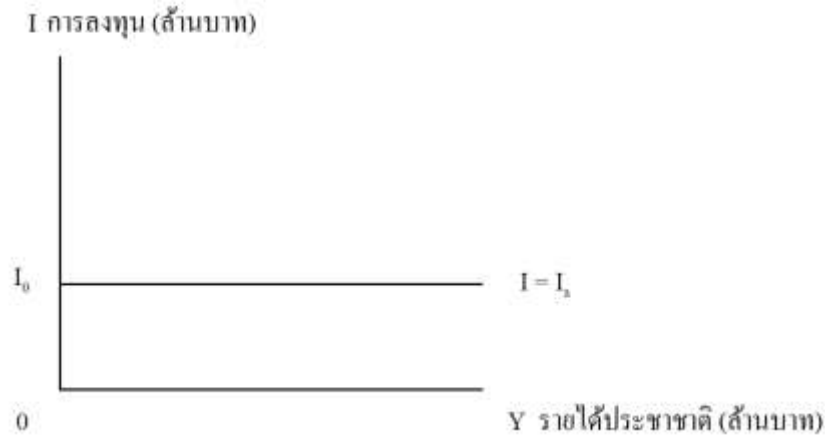
ส่วนการลงทุนในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การใช้จ่ายในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพื่อผลิตสินค้าและบริการที่มีใช้เพื่อการบริโภคในปัจจุบัน หรืออาจหมายถึงรายจ่ายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบประเภทที่ผลิตขึ้นใหม่แต่ทั้งนี้ก็มีได้มาซึ่งการบริโภค

และส่วนฟังก์ชันการลงทุน (Investment function) การลงทุนสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ

1. การลงทุนโดยอิสระ (autonomous investment : I_a) เป็นการลงทุนที่ไม่เปลี่ยนแปลงตามระดับรายได้ หรือการลงทุนที่ไม่ขึ้นอยู่กับรายได้ โดยการลงทุนนี้เส้นจะขนานกับแกนนอน

และจากรูป 2.6 เส้น I_a คือ เส้นการลงทุนอิสระ ซึ่งขนานกับแกนนอนแสดงว่า ปริมาณการลงทุนคงที่เสมอไม่ว่าระดับรายได้ประชาชาติ (Y) จะเป็นเท่าใด ส่วน I_0 เป็นปริมาณการลงทุนโดยอิสระ นั่นคือ ไม่ว่ารายได้จะเป็นเท่าไร การลงทุนก็ยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง การลงทุนอิสระได้แก่ การลงทุนที่เกิดขึ้นโดยไม่ขึ้นอยู่กับรายได้ เป็นการลงทุนที่

หน่วยธุรกิจได้วางแผนไว้ล่วงหน้า เช่น การลงทุนในการซื้อที่ดิน การลงทุนในการสร้างโรงงาน ซื้อเครื่องจักรกลและสิ่งอื่น ๆ ที่ยังไม่มียรายได้เกิดขึ้นจากกิจการนั้น การลงทุนในส่วนนี้มักมาจากเงินทุนเดิมของผู้ลงทุนหรือการไปกู้ยืมเงินจากแหล่งต่างๆ หากเป็นการลงทุนของภาครัฐบาลซึ่งไม่หวังผลกำไรตอบแทนโดยตรง เช่น การลงทุนทางด้านสาธารณูปโภคต่างๆ เป็นต้น

ภาพที่ 2.6 เส้นการลงทุนโดยอิสระ

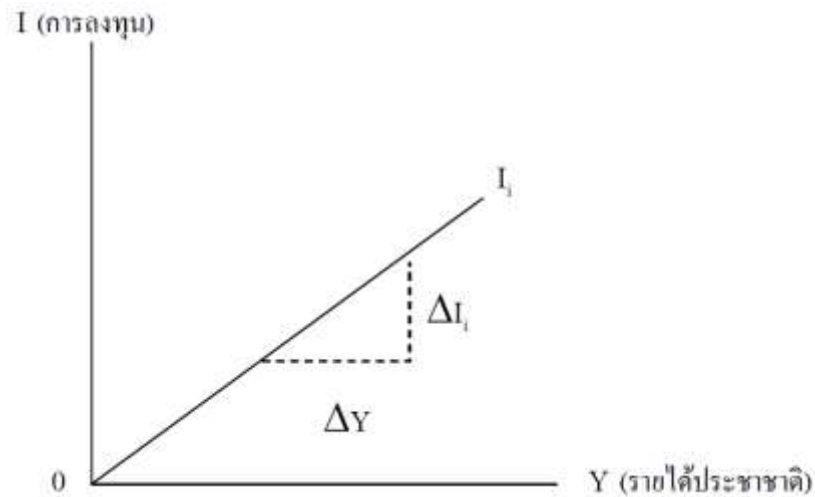
2. การลงทุนโดยถูกจูงใจ (induced investment: I_i) การลงทุนแบบนี้จะผันแปรโดยตรงกับระดับรายได้ คือ ถ้ารายได้เพิ่ม การลงทุนเพิ่ม ถ้ารายได้ลด การลงทุนลด นั่นคือการลงทุนโดยถูกจูงใจนั้น เกิดขึ้นเมื่อมีการผลิตแล้วก่อให้เกิดรายได้ขึ้น จึงทำให้ผู้ลงทุนเพิ่มปริมาณการลงทุนตามการเพิ่มขึ้นของรายได้นั้น เส้นการลงทุนโดยถูกจูงใจเป็นเส้นที่ออกจากจุดกำเนิดและลาดขึ้น มีค่าความชันเป็นบวก ดังรูป 2.7

จากภาพที่ 2.7 เส้น I_i คือ เส้นการลงทุนโดยถูกจูงใจซึ่งออกจากจุดกำเนิดและค่าความชันเป็นบวก แสดงว่า รายได้ประชาชาติ (Y) เท่ากับ 0 ด้วย การลงทุนโดยถูกจูงใจก็เท่ากับ 0 ถ้ารายได้ประชาชาติ (Y) สูงเพิ่มสูงขึ้นการลงทุนโดยถูกจูงใจก็จะเพิ่มสูงขึ้น แต่จะเพิ่มขึ้นเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความชันของเส้นการลงทุนดังกล่าว ซึ่งมีชื่อเรียกว่า

ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของการลงทุน (marginal propensity to invest: MPI) ซึ่งมีสูตรว่า

$$e = \frac{\Delta I_i}{\Delta Y}$$

ซึ่ง e ก็คือความชัน (slope) ของเส้นการลงทุนโดยถูกจูงใจ นั่นเอง

ภาพที่ 2.7 เส้นการลงทุนโดยถุกงใจ

และถ้านำการลงทุนโดยอิสระ และการลงทุนโดยถุกงใจ มารวมกันจะได้ ฟังก์ชันการลงทุน มีสูตรว่า

$$\begin{aligned} I &= I_a + I_i \\ &= I_0 + eY \end{aligned}$$

สามารถแสดงได้ดังรูป 2.8

จากภาพที่ 2.8 ฟังก์ชันการลงทุนทั้งหมดแสดงโดยเส้น $I = I_0 + eY$

โดยที่ I_a เป็นเส้นการลงทุนโดยอิสระ

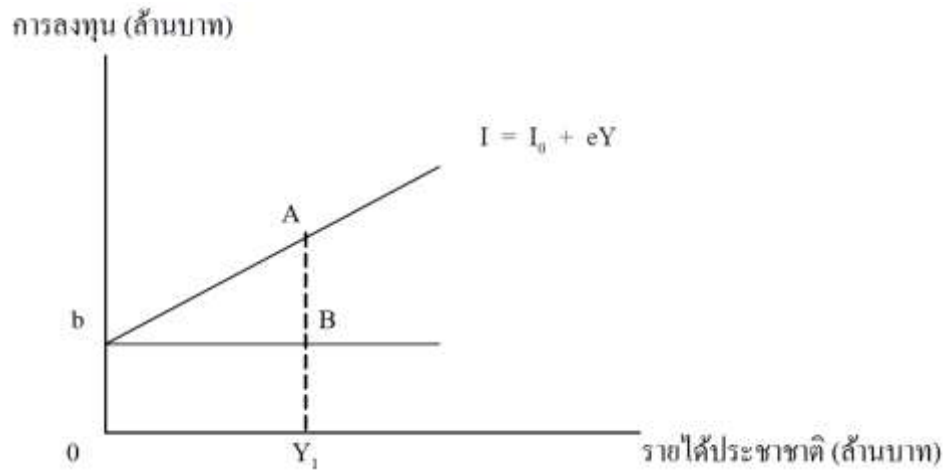
I_0 เป็นปริมาณการลงทุนโดยอิสระ

I_i เป็นเส้นการลงทุนโดยถุกงใจ

e เป็นค่าความชันของเส้นการลงทุนโดยถุกงใจ

Y เป็นรายได้ประชาชาติ

จากภาพจะเห็นว่า I_0 ปริมาณการลงทุนโดยอิสระ จะแสดงโดยเส้น I_a เป็นเส้นการลงทุนโดยอิสระ จะเห็นว่า จะขนานกับ Y เส้นรายได้ประชาชาติ และ $I_i = eY$ เป็นการลงทุนโดยถุกงใจ ณ ระดับรายได้ประชาชาติ Y_1 การลงทุนทั้งหมดเท่ากับ Y_1A โดยแยกการลงทุนโดยอิสระเท่ากับ Y_1B และการลงทุนโดยถุกงใจเท่ากับ AB

ภาพที่ 2.8 ฟังก์ชันการลงทุนทั้งหมด

1.3 ทฤษฎีวงจรชีวิต (Life-Cycle Theory)³

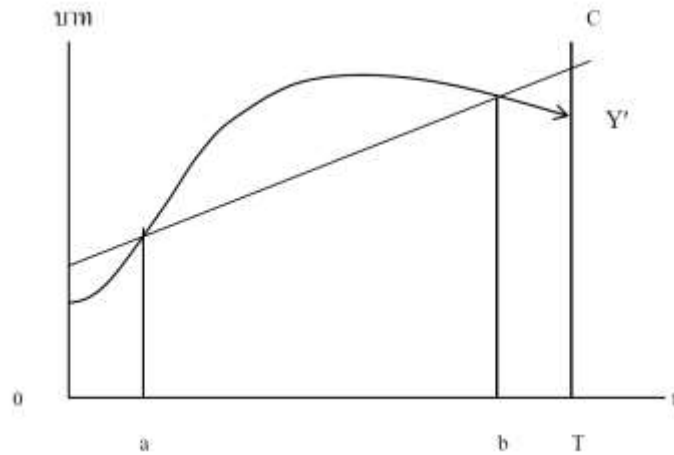
ทฤษฎีเสนอโดย ฟรังโก มอดิกเลียณี (Franco Modigliani) จาก MIT ซึ่งได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ ปี 1985 ทฤษฎีของการบริโภคและการออม เชื่อว่าการบริโภคของบุคคลในขณะใดขณะหนึ่ง ไม่ได้ขึ้นกับเฉพาะรายได้ในขณะนั้นเท่านั้น แต่ขึ้นกับรายได้ตลอดช่วงชีวิตของเขา โดยเขาพยายามแบ่งการบริโภคออกในแต่ละช่วงเวลาให้เท่าๆ กัน ทั้งนี้หากบุคคลนั้นมีสินทรัพย์เริ่มต้น ทั้งสินทรัพย์เริ่มต้นและรายได้ตลอดชีวิตจะเป็นแหล่งเงินสำหรับการบริโภค และถ้าหากช่วงเวลางานยาวนานขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาหลังเกษียณ เขาก็จะบริโภคเพิ่มขึ้น เนื่องจากรายได้ตลอดชีวิตของเขาจะเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาของการใช้เงินออมเพื่อการบริโภคหลังเกษียณ

ในด้านพฤติกรรมกรบริโภค สมมติฐานเชื่อว่า ระดับการบริโภคของผู้บริโภคมีแนวโน้มค่อนข้างคงที่ หรือเพิ่มขึ้น เล็กน้อย ตลอดช่วงชีวิตของเขา ข้อจำกัดของสมมติฐานมีเพียงว่า ค่าปัจจุบันของการบริโภคทั้งหมด จะต้องไม่มากกว่าค่าปัจจุบันของรายได้ทั้งหมด ดังรูป 2.9

จากรูป 2.9 แสดงให้เห็นว่าแบบแผนของรายได้และการบริโภคตามแนวคิดนี้ ในระยะเริ่มต้นของชีวิต (0-a) ผู้บริโภคจะต้องกู้ยืมเงินมาใช้จ่ายในการบริโภค ในระยะกลางของชีวิต (a-b) เขาจะเริ่มอดออม เพื่อนำเงินไปใช้หนี้ที่ได้ก่อขึ้นในตอนต้นของชีวิต และอดออมไว้ใช้เมื่อ

³ วิทยา ปิ่นทอง (2549) *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ปรัชญ์ ปรามปรำภักษ์ (2546) *เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ (ฉบับปรับปรุง)* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ราฟิง เวชยันต์วุฒิ (ม.ป.ป.) *ทฤษฎีและนโยบาย* เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตอนปลายชีวิตด้วย ในช่วงปลายชีวิต (b-t) รายได้ลดลงอย่างรวดเร็ว แต่การบริโภคยังอยู่ในระดับสูง ระยะเวลาที่ผู้บริโภครวมจะเริ่มเอาเงินออมมาใช้ จนสิ้นชีวิตลง

ภาพที่ 2.9 สมมติฐานวงจรชีวิต

1.4 ทฤษฎีรายได้ถาวร (Permanent Income Theory)⁴

โดย มิลตัน ฟรีดแมน (Milton Friedman) ในผลงานวิจัยเรื่อง A Theory of Consumption Function เมื่อ ค.ศ. 1957 ฟรีดแมน เสนอแนวคิดที่ว่า การบริโภคในปัจจุบันไม่ได้ขึ้นกับรายได้ในปัจจุบันเพียงอย่างเดียว ยังขึ้นกับรายได้ที่จะได้รับในระยะยาวหรือรายได้ในอนาคตที่ผู้บริโภครอคาดว่าจะได้รับอีกด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่า ในปัจจุบันการใช้จ่ายในการบริโภคนั้น ไม่จำเป็นต้องผูกพันกับรายได้ในปัจจุบัน ตรงกับที่ผู้บริโภครายได้ในอนาคต โดยการกู้ยืมและยอมเสียดอกเบี้ย โดยแสดงเป็นสมการได้ดังนี้

$$Y_m = Y_p + Y_{tr}$$

$$C_m = C_p + C_{tr}$$

เมื่อ Y_m คือ รายได้ที่เกิดขึ้นจริงในงวดเวลาหรือรายได้ที่ได้รับในงวดปัจจุบันจริงๆ (measured income) ประกอบด้วย

Y_p คือ รายได้ถาวร (permanent income)

⁴ 1ปรัชญ์ ปราบปรปักษ์ (2546) เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ (ฉบับปรับปรุง) นนทบุรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ราฟิ่ง เวชยันต์วุฒิ (ม.ป.ป.) ทฤษฎีและนโยบาย เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- Y_{tr} คือ รายได้ชั่วคราว (transitory income)
 C_m คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่เกิดขึ้นจริงในงวดเวลาหนึ่ง
 หรือการบริโภคในปัจจุบัน ประกอบด้วย
 C_p คือ การบริโภคถาวร(permanent consumption)
 C_{tr} คือ การบริโภคชั่วคราว (transitory consumption)

ฟรีดแมน เชื่อว่ารายได้ชั่วคราวจะไม่มีอิทธิพลต่อแบบแผนการบริโภคของบุคคล หรือรายได้ชั่วคราว ซึ่งเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝันในงวดเวลาใด เวลาหนึ่งอาจมีค่าเป็นได้ทั้งบวกหรือลบ แต่ในระยะยาวแล้วรายได้ก็จะพอดี ดังนั้นรายได้ในระยะยาว ที่เกิดขึ้นจริงในงวดเวลาใดเวลาหนึ่งจึงมี เฉพาะรายได้ถาวรเท่านั้น และค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่เกิดขึ้นจริงจึงมีเฉพาะ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคถาวรเท่านั้น ภายใต้ข้อสมมติที่ว่า รายได้ชั่วคราวไม่มีความสัมพันธ์กับ รายได้ถาวร การบริโภคชั่วคราวไม่มีความสัมพันธ์กับการบริโภคถาวรและรายได้ชั่วคราว กล่าวคือ เมื่อมีรายได้ผ่านมือ โดยมีได้คาดหมายจำนวนหนึ่ง การบริโภคยังคงเดิมเพราะการบริโภค เปลี่ยนแปลงตามรายได้ถาวรเท่านั้น รายได้พิเศษจำนวนนี้จะถูกออมไว้ ต่อมาเมื่อรายได้ถาวรลดลง การบริโภคไม่ลดแต่จะลดการออมที่เป็นปกติลงแทน

2. งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง

2.1 สมประวิณ มั่นประเสริฐ และ วิฑูรย์ รุ่งเรืองสัมฤทธิ์ (บทคัดย่อ: 2549) ได้ศึกษา การบริโภคภาคครัวเรือนของไทยภายใต้แบบจำลองรายได้ถาวรในวงชีวิตและข้อจำกัดด้านสภาพคล่อง การศึกษาได้ใช้ข้อมูลการสำรวจครัวเรือนระดับจุลภาค (Microeconomic Data) หรือข้อมูล รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนระหว่างปี พ.ศ. 2531-2545 มาทดสอบ ความมีนัยสำคัญของสมการ Euler Equation ของครัวเรือนไทยภาคใต้เงื่อนไขทั่วไป (General Form) ที่กำหนดให้ระดับการใช้จ่ายสินค้าคงทนและความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินกู้สามารถที่จะมีผลกระทบต่อบริโภคของครัวเรือนได้ ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดกรณีเปรียบเทียบสำหรับการตีความผลที่ได้จากการผ่อนปรนข้อจำกัดทางด้านสภาพคล่อง การศึกษาได้แบ่งครัวเรือนออกเป็น 2 กลุ่ม ตามเกณฑ์ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบสถาบันการเงิน

ผลการศึกษาพบว่า คริวเรือนไทยมีลักษณะการบริโภคสอดคล้องกับทฤษฎีรายได้ถาวรในวงจรชีวิตและมีผู้บริโภคบางกลุ่มที่ประสบปัญหาข้อจำกัดทางด้านสภาพคล่อง กลุ่มคริวเรือนดังกล่าวไม่สามารถที่จะรักษาระดับการบริโภคให้อยู่ในเกณฑ์ที่ก่อให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดตลอดช่วงอายุได้ ทั้งนี้ กลุ่มผู้บริโภคดังกล่าวได้แก่คริวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 5 เท่าของเส้นความยากจน

2.2 สมประวิณ มั่นประเสริฐ (กรุงเทพฯธุรกิจ: 29 มกราคม 2552) จากบทความการบริโภคพฤติกรรมการบริโภคภาคเอกชน และนัยต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการบริโภคของคริวเรือนไทย มีลักษณะสอดคล้องกับแบบจำลองรายได้ถาวรและวงจรชีวิต โดยผู้บริโภคที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,815 บาทต่อเดือน จะเป็นผู้ที่เผชิญกับข้อจำกัดทางด้านสภาพคล่อง ซึ่งไม่สามารถเข้าถึงแหล่งกู้ยืมเงินได้ ดังนั้น กลุ่มบุคคลดังกล่าว จึงน่าจะมีพฤติกรรมการบริโภคที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงไปของรายได้ อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลชี้ให้เห็นอีกว่า ผู้มีงานทำหรือเป็นผู้ทำงานนอกระบบ จะมีแนวโน้มออมเพื่อป้องกันความไม่แน่นอนมากขึ้นเมื่อมีอายุสูงขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะที่ตอบสนองต่อการกระตุ้นการบริโภคผ่านรายได้ที่เพิ่มขึ้นได้ไม่มาก

ดังนั้น หากการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์ ที่ต้องการกระตุ้นการบริโภค ภาคเอกชนในระยะสั้นโดยใช้รายได้เป็นตัวผลักดัน เราสามารถกล่าวสรุปโดยอิงจากข้อเท็จจริงทางวิชาการได้ว่า กลุ่มผู้บริโภคที่น่าจะเป็นเป้าหมาย น่าจะประกอบไปด้วย กลุ่มบุคคลที่มีรายได้ต่ำกว่า 6,000 บาทโดยประมาณ เป็นบุคคลที่มีอายุไม่มาก และเป็นบุคคลที่ทำงานอยู่ในระบบ ส่วนผู้ที่มีความไม่แน่นอนในรายได้ นั้น การดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน (ซึ่งเป็นการลดความไม่แน่นอนทางด้านรายจ่าย) จะมีส่วนช่วยเพิ่มการบริโภคได้โดยอัตโนมัติ บทส่งท้ายที่สำคัญ ก็คือ การกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการบริโภคนั้น สามารถช่วยพยุงเศรษฐกิจจากภาวะถดถอยได้เพียงในระยะสั้นเท่านั้น การเพิ่มผลิตภาพของประเทศผ่านการลงทุนทั้งที่เป็นทรัพยากรบุคคลและโครงสร้างพื้นฐานจะช่วยผลักดันให้ประเทศ "ขับเคลื่อน" ได้ในระยะยาวอย่างยั่งยืนต่อไป ในภาวะที่เศรษฐกิจถดถอยอย่างเช่นในปัจจุบัน ความยากของการบริหารงานเศรษฐกิจ ก็คือ การจัดลำดับความสำคัญให้ถูกต้องสำหรับระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ "เหมาะสม" ระหว่างระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

2.3 พิพัฒน์ นวเชิธร (2540) ได้ศึกษาผลของการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินต่อการบริโภคและการออมของ ภาคคริวเรือนในประเทศไทย ผลการศึกษาได้สรุปว่าการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินในประเทศไทยมีผลทำให้การบริโภค ภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น และการออมภาคคริวเรือนลดลง โดยการบริโภคภาคคริวเรือนที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคของคริวเรือน โดยสะดวกมากขึ้น และจาก การเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินทรัพย์ การ

บริโภคที่เพิ่มขึ้นนี้ทำให้การออมของภาคครัวเรือน ลดลงในที่สุด นอกจากนี้ แสดงให้เห็นว่า ความต้องการเพิ่มระดับการออมภายในประเทศ โดยผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินไม่ประสบผลตามที่ต้องการ ทั้งนี้อาจเกิดจากความจำกัด ในการเพิ่มการออมในรูปตัวเงินของภาคครัวเรือนโดยผ่านนโยบายอัตราดอกเบี้ย ผลที่ไม่คาด จากการผ่อนคลายการควบคุมการจัดการของสถาบันการเงินเป็นต้น

2.4 ทิพสิริน สุขสันต์ (2553) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงการบริโภคที่มีความหนักของครัวเรือนไทย ภายใต้ทฤษฎี สรุปการวิเคราะห์ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคที่ขึ้นอยู่กับรายได้อัจจุบัน โดยครัวเรือนสามารถคาดการณ์รายได้อาวไรได้ จึงส่งผลให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในช่วงเวลาใด ๆ ขึ้นอยู่กับรายได้อาวไรเท่านั้น ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงรายได้ในช่วงเวลาปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงการบริโภคสินค้าและบริการทั้งหมด สินค้าทั่วไป และสินค้าประเภทบริการในปัจจุบัน กลับพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์มีค่ามากกว่าศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงรายได้ในช่วงเวลาปัจจุบันมีอิทธิพลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงการบริโภคสินค้าและบริการทั้งหมด สินค้าทั่วไป บริการและสินค้าคงทนในปัจจุบัน กล่าวคือ ถ้าครัวเรือนมีการเปลี่ยนแปลงรายได้ในช่วงเวลาปัจจุบันเพิ่มขึ้นหรือลดลงเมื่อเทียบกับในอดีตแล้ว ครัวเรือนจะเปลี่ยนแปลงระดับการบริโภคสินค้าและบริการทั้งหมด สินค้าทั่วไป บริการและสินค้าคงทนในปัจจุบันเพิ่มขึ้นหรือลดลงเช่นเดียวกับรายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงดังกล่าว โดยลักษณะการบริโภคดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีรายได้สัมบูรณ์ของ Keynes นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงความสำคัญในบทบาทของรายได้ที่มีอิทธิพลต่อกำหนดการบริโภคของครัวเรือนไทยอีกด้วย

2.5 ระพีพรรณ คงนาค (2555) ได้ศึกษาการบริโภคภาคครัวเรือนในประเทศไทย สรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ส่วนบุคคลสุทธิต่อหัวการบริโภคของภาคครัวเรือนไทยพบว่า รายได้ส่วนบุคคลสุทธิต่อหัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการบริโภคภาคครัวเรือน กล่าวคือ หากรายได้ส่วนบุคคลสุทธิต่อหัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะผลทำให้ปริมาณการบริโภคภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7009 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการบริโภคครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้กับรายได้ส่วนบุคคลสุทธิต่อหัวและการบริโภคภาคครัวเรือนในปีก่อน

2.6 เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ และ วาติตร รัชชธรรม (2549) ได้ศึกษาการวิเคราะห์พฤติกรรมการบริโภคมวลรวมและฟังก์ชันการบริโภคของครัวเรือนไทย ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทั่วไปของพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนไทย ในปี 2547 พบว่าครัวเรือนไทยมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.4 ต่อปี แต่พฤติกรรมการบริโภคเมื่อพิจารณาจากสัดส่วนค่าใช้จ่ายพบว่าไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงมาก ค่าใช้จ่ายด้านอาหารเครื่องดื่มยังคงมีสัดส่วนสูงสุด แต่ลดลง

เมื่อเทียบกับปี 2545 ขณะที่สัดส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและค่าบริการสื่อสารทวีความสำคัญขึ้นเป็นอันดับสอง แทนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในบ้าน ซึ่งเคยอยู่ในลำดับสามในปีที่ผ่านมา สัดส่วนค่าใช้จ่ายอื่นค่อนข้างใกล้เคียงในอดีต ขณะมีข้อสังเกตว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาและค่ารักษาพยาบาลมีสัดส่วนลดลง

สำหรับผลการทดสอบทฤษฎีการบริโภค พบว่าภาพรวมทั้งประเทศ การใช้จ่ายของครัวเรือนไทยสามารถอธิบายได้ดีที่สุดด้วยทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้เปรียบเทียบ ซึ่งหมายความว่าคนไทยหรือครัวเรือนไทย มีพฤติกรรมเลียนแบบการบริโภคซึ่งกันและกัน ถึงแม้จะมีรายได้อันไม่เท่ากัน แต่มักจะพยายามบริโภคให้ใกล้เคียงคนอื่นๆ ในสังคมเดียวกัน นอกจากนี้ถึงแม้จะมีรายได้อันไม่เท่ากัน แต่มักจะพยายามบริโภคให้ใกล้เคียงคนอื่นๆ ในสังคมเดียวกัน นอกจากนี้ถึงแม้รายได้ในปัจจุบันจะลดลงก็ตาม คนไทยก็ยังใช้จ่ายบริโภคใกล้เคียงระดับเดิม เนื่องจากความเคยชินกับระดับการบริโภคในอดีตเสียแล้ว ถึงแม้รายได้อันลดลงจนต้องนำเงินออมออกมาใช้จ่ายก็ตาม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภค วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภค พร้อมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันฯ โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sampling Procedures)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments)
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)
4. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรเป้าหมายสำหรับการวิจัยในเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ คือ เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ทั้งที่เป็นรายได้หลักและรายได้รอง จากสวนปาล์มในพื้นที่อำเภอเขาพนม ทั้งหมด 2,368 ราย เนื้อที่ในการปลูกปาล์มน้ำมัน 204,254 ไร่ (ข้อมูลจาก : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาพนม 2552)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยเชิงสำรวจในเรื่องพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) ในครั้งนี้เลือก จำนวน 100 คน โดยเลือกประชากรที่มีรายได้จากสวนปาล์มน้ำมันที่ตนเองเป็นเจ้าของ เนื่องจากในแต่ละพื้นที่ของตำบลต่างๆ ในอำเภอเขาพนม นั้นมีจำนวนประชากรที่ไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ให้ได้จำนวนตัวอย่างตามที่กำหนดรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตำบล	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	กลุ่มตัวอย่าง
เขาพนม	454	19
เขาคิน	312	13
สินปุน	218	9
พรุเตียว	346	15
หน้าเขา	870	37
โคกหาร	168	7
รวม	2,368	100

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาพนม (2552)

1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 100 ตัวอย่าง จากประชาชนที่เข้ามาติดต่อใน ที่ว่าการอำเภอเขาพนม และได้ออกไปในพื้นที่ของเกษตรกรร่วมกับกิจกรรมของอำเภอเขาพนม ใน กิจกรรม “อำเภอ..ยิ้ม เคลื่อนที่” ในช่วงเดือนมีนาคมและเดือนเมษายน 2553 ซึ่งบางส่วนมีความ จำเป็นต้องฝากแบบสอบถามไปกับปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ เกษตรตำบลหรือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อยู่ห่างไกล ไม่ได้เข้ามาติดต่อราชการกับที่ว่าการอำเภอเขาพนม ในช่วงเดือน มีนาคม ถึงเดือนเมษายน 2553 ข้อมูลที่ได้กลับมา จาก 100 ตัวอย่าง มีความสมบูรณ์ที่สามารถนำมา วิเคราะห์ได้ เพียง 78 ตัวอย่างเท่านั้น โดยตัวอย่างแบบสอบถาม 22 ตัวอย่างแบบสอบถามที่ได้มา มี ข้อมูลไม่ครบทุกตัวแปรที่จะนำมาวิเคราะห์จึงต้องคัดออกไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ได้สร้างขึ้นเพื่อรวบรวม ข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีทั้งคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) และ คำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม น้ำมัน

ส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม น้ำมัน

ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้ามาอุปโภคบริโภค รวมถึงการลงทุน

ส่วนที่ 4 การออมและหนี้สินมีผลต่อพฤติกรรมของการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

ส่วนที่ 5 พฤติกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจในการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

2.1 แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้อื่น จำนวนคนในครัวเรือนที่มีรายได้ แหล่งขายผลผลิต ปัญหาในการจำหน่ายผลผลิต รายละเอียดในส่วนของสวนปาล์มน้ำมัน โดยพื้นที่ครอบครองแบ่งเป็นจำนวนแปลง ไร่ อายุต้นปาล์มน้ำมัน ผลผลิตและรายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ได้แก่ต้นทุนในด้านต่างๆ คือ ค่าปรับพื้นที่เพื่อเตรียมการปลูก ค่าต้นทุนรู้ปาล์ม ค่าแรงในการปลูก ค่าแรงในบำรุงรักษาสวนปาล์ม น้ำมัน ค่าปุ๋ย (หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นที่เป็นทั้งปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยคอก) ค่ากำจัดวัชพืช ค่าเก็บเก็บเกี่ยว ค่าบรรทุกผลผลิตเพื่อนำไปจำหน่ายและอื่นๆ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดให้เติมตัวเลขในช่องว่าง โดยที่ผู้วิจัยต้องสรุปยอดรวมทั้งปีของต้นทุนการผลิต

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้ามาอุปโภคบริโภค รวมถึงการลงทุน โดยแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ จำนวน 10 ด้าน คือ ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการเลี้ยงชีพ ด้านสังคม ด้านความบันเทิง ด้านอื่นๆ รวมถึงด้านการลงทุน ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดให้เติมตัวเลขในช่องว่าง โดยที่ผู้วิจัยนำมาคำนวณหาค่าใช้จ่ายในแต่ละด้านออกมาเป็นยอดรายปี พร้อมหาค่าใช้จ่ายเรียงลำดับค่าสูงสุดถึงค่าต่ำสุดในด้านค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้ามาอุปโภคบริโภค และการลงทุนของในด้านอื่นของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

ส่วนที่ 4 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการออมและหนี้สินมีผลต่อพฤติกรรมของการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม มีจำนวน 4 ข้อ คือด้านเงินออม หนี้สิน ต้นเหตุของหนี้สิน การผ่อนชำระ โดยมีลักษณะคำถามที่เป็นคำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด

ส่วนที่ 5 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจในการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน เป็นคำถามปลายเปิดที่สามารถทราบถึง การเป็นสมาชิกของ

สถาบันต่างๆ และพฤติกรรมอื่นๆ ข้อมูลที่นอกเหนือจากกลุ่มคำถามต่างๆ ในแบบสอบถามเพื่อสามารถเข้าถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้มากขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันซึ่งเป็นตัวแทนของครัวเรือนกลุ่มเป้าหมาย ที่มีรายได้จากสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ โดยใช้ระยะเวลาระหว่างเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน 2553 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 100 ตัวอย่างแบบไม่เฉพาะเจาะจง จากประชาชนที่มีสวนปาล์มน้ำมัน โดยมีการสอบถามแบบตัวต่อตัว โดยผู้วิจัยสอบถามด้วยตนเองและออกไปยังพื้นที่ต่างๆ ในเขตอำเภอเขาพนม แต่ในส่วนของพื้นที่บางแห่ง ได้ดำเนินการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ของอำเภอเขาพนม ทั้งเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสามารถกระจายแบบสอบถามไปทั่วทุกพื้นที่ของอำเภอเขาพนมได้อย่างทั่วถึง ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและสมบูรณ์ครบตามเป้าหมาย เป็นจำนวน 78 ตัวอย่างแบบสอบถาม ซึ่งเดิมตั้งไว้ตามโควต้า 100 ตัวอย่างแบบสอบถาม

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการเก็บรวบรวมจากเอกสารและข้อมูลทางวิชาการที่มีการเผยแพร่ตามสถานที่ราชการและเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและจากงานวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสำนักงานเกษตรอำเภอเขาพนม ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรชาวสวนปาล์มของอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ทั้งในด้านพื้นที่ ผลิตผล จำนวนเกษตรกร ราคาผลิตผล

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค การออมและหนี้สินมีผลต่อพฤติกรรมของการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม และ พฤติกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจในการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม โดยวิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด

4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับพฤติกรรมการบริโภคของชาวสวนปาล์มน้ำมัน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงสมการดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออม

$$Y_s = b_0 + b_1 D_{\text{aua}} + b_2 D_{Y1} + e$$

โดยที่

Y_s คือ (Save) การออมของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม

D_{aua} คือ จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน

D_{Y1} คือ รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่น ๆ)

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์

b_0, b_1, b_2 เป็นคงที่หรือสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในสมการ

4.2.2 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการลงทุน

$$Y_{\text{in}} = b_0 + b_1 D_{\text{aua}} + b_2 D_{Y1} + b_3 D_{Y2} + e$$

โดยที่

Y_{in} คือ (Investment) การลงทุน

D_{aua} คือ จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน

D_{Y1} คือ รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่น ๆ)

D_{Y2} คือ รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์

b_0, b_1, b_2, b_3 เป็นคงที่หรือสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในสมการ

4.2.3 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค

$$Y_c = b_0 + b_1 D_{Age} + b_2 D_{Eu} + b_3 D_{aua} + b_4 D_i + b_5 D_{Y1} + b_6 D_{Y2} + e$$

โดยที่

Y_c คือ (Consumption) การบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม

D_{Age} คือ (Age) อายุของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน

D_{Eu} คือ (Education) การศึกษาของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน

D_{aua} คือ จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน

D_i คือ จำนวนคนในครัวเรือนที่มีรายได้

D_{Y1} คือ รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่น ๆ)

D_{Y2} คือ รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์

$b_0, b_1, b_2, b_3, b_4, b_5, b_6$ เป็นคงที่หรือสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในสมการ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

รวมถึงพฤติกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจในการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม

1.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรฯ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นสภาพทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ ดังนี้

เกษตรกรที่สัมภาษณ์ร้อยละ 66.7 เป็นเพศชาย และร้อยละ 33.3 เป็นเพศหญิง อายุของเกษตรกร โดยมีอายุระหว่าง 31 ปี - 60 ปี เป็นช่วงอายุเกษตรกรที่เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ในการสำรวจนี้ ซึ่งช่วงอายุ 41 ปี - 50 ปี เป็นช่วงอายุที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.5 สถานภาพการสมรส ร้อยละ 83.3 สมรสแล้ว ระดับการศึกษา ร้อยละ 46.2 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือนรวมทั้งตัวเกษตรกร จะมีสมาชิกส่วนมากจะมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8

ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

(n=78)

สภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	52	66.7
หญิง	26	33.3
รวม	78	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

			(n=78)	
สภาพทางสังคม			จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)				
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี			6	7.7
31-40 ปี			19	24.4
41-50 ปี			23	29.5
51-60 ปี			19	24.4
61 ปี ขึ้นไป			11	14.1
รวม			78	100
สถานภาพการสมรส				
โสด			4	5.1
สมรส			65	83.3
อื่น ๆ (หม้าย, หย่า)			9	11.5
รวม			78	100.0
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา			36	46.2
มัธยมต้น/ปวช.			12	15.4
มัธยมปลาย/ปวส.			10	12.8
ปริญญาตรีขึ้นไป			20	25.6
รวม			78	100.0
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน				
จำนวน	1 คน		1	1.3
จำนวน	2 คน		8	10.3
จำนวน	3 คน		18	23.1
จำนวน	4 คน		24	30.8
จำนวน	5 คน		17	21.8
จำนวน	6 คน		8	10.3
จำนวน	7 คน		2	2.6
รวม			78	100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

1.2.1 จากการสัมภาษณ์ครัวเรือนเกษตรกรฯ จำนวน 78 ราย พบว่าครัวเรือนเกษตรกรมีอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก จำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.3 และเป็นอาชีพรอง จำนวน 13 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.7

1.2.2 รายได้ที้นอกเหนือจากการประกอบอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมัน จากตาราง 4.2 พบว่าครัวเรือนเกษตรกรฯ มีจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.1 ที่มีรายได้ที้นอกเหนือจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน และจากจำนวน 43 รายนั้น เป็นรายได้ที้เกิดขึ้นทั้งที้เป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง โดยจะประกอบอาชีพทำสวนยางพารา เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.16 ของเกษตรกรที้รายได้ที้นอกเหนือการจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน

ตารางที่ 4.2 แหล่งที่มาของรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันที้ประกอบอาชีพนอกเหนือจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน

(n = 43)		
อาชีพที้นอกเหนือจากการทำสวนปาล์ม	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	7	16.28
ไม้ผล	2	4.65
ยางพารา	22	51.16
รับจ้าง	6	13.95
รับราชการ/รับเงินบำนาญ	4	9.3
รายได้จากบ้านให้เช่า/ห้องเช่า	2	4.7

หมายเหตุ เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

ที่มา: จากการสำรวจ

1.2.3 ครัวเรือนเกษตรกรที้มีรายได้ที้นอกเหนือจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน (บาท/ต่อปี) จากตาราง 4.3 ที้เกิดขึ้นทั้งที้เป็นอาชีพรองและอาชีพหลัก โดยครัวเรือนเกษตรกรสวนปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 37.2 จำนวน 16 ราย จะมีรายได้เป็นเงินระหว่าง 200,001 ถึง 300,000 บาท และรายได้ต่ำสุด เป็นเงิน 36,000 บาท (รับจ้างกรีดยางพารา) รายได้มากที่สุดเป็นเงิน 1,200,00 บาท (เจ้าของสวนยางพารา จำนวน 200 ไร่)

ตารางที่ 4.3 รายได้ที่นอกเหนือจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน (บาท/ต่อปี)

(n = 43)

รวมรายได้ที่นอกเหนือจากอาชีพปาล์มน้ำมัน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 100,000	2	4.7
100,001-200,000	5	11.6
200,001-300,000	16	37.2
300,001-400,000	9	20.9
400,001-500,000	4	9.3
500,001-600,000	3	7
มากกว่า 600,000	4	9.3
รวม	43	100

ที่มา : จากการสำรวจ

1.2.4 รายได้นอกเหนือจากปาล์มน้ำมัน ครั้วเรือนที่มีสมาชิกในครั้วเรือนมีรายได้ นอกจากตัวเกษตรกรปาล์มน้ำมัน มีจำนวน 54 ครั้วเรือน โดยคิดเป็นร้อยละ 69.2 ของข้อมูลการสำรวจในครั้งนี้ (n = 78) โดยรายได้สูงสุดที่เกิดขึ้น เป็นเงินระหว่าง 100,001 ถึง 200,000 บาท จำนวน 24 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.4 และมีรายได้น้อยที่สุด เป็นเงิน 96,000 บาท (ลูกจ้างบริษัทเอกชน) รายได้มากที่สุด 1,200,000 บาท (เจ้าของกิจการให้เช่าที่ดินที่ โต๊ะ อุปกรณ์เครื่องครั้วหรืออื่นๆ ในการจัดงาน) จากตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 รายได้ของสมาชิกในครั้วเรือนมีรายได้นอกจากตัวเกษตรกรปาล์มน้ำมัน

(n = 54)

รายได้ (บาท/ปี)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 100,000	1	1.9
100,001-200,000	24	44.4
200,001-300,000	13	24.1
300,001-400,000	8	14.8

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(n = 54)		
รายได้ (บาท/ปี)	จำนวน	ร้อยละ
400,001-500,000	4	7.4
มากกว่า 500,000	4	7.4
รวม	54	100

ที่มา: จากการสำรวจ

1.2.5 ช่องทางการขายผลผลิต เกษตรกรมักเลือกที่จะขายผลผลิตให้กับลานเทปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 65.4 เป็นจำนวน 51 ครัวเรือน ขายให้กับโรงงานปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 39.7 เป็นจำนวน 31 ครัวเรือน ขายให้กับทั้งสองแหล่ง ร้อยละ 6.41 เป็นจำนวน 5 ครัวเรือน และจากการสำรวจมีเพียง 1 ครัวเรือนเท่านั้นที่ยังไม่ได้ผลผลิตจึงยังไม่ได้ขายผลผลิตกับที่แหล่งใด

1.2.6 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน จากตาราง 4.5 พบว่าเกษตรกรปาล์มน้ำมันจะมีสวนปาล์มน้ำมัน 2 แปลง มีจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 14 ของข้อมูล โดยมีพื้นที่ในการปลูกปาล์มน้ำมัน มากกว่า 60 ไร่ เป็นจำนวน 26 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ของข้อมูล พื้นที่ที่เกษตรกรมีการปลูกปาล์มน้ำมัน มากที่สุด 105 ไร่ น้อยที่สุด 7 ไร่

ตารางที่ 4.5 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน

(n = 78)		
พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่) (รวมสวนทุกแปลง)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ไร่	6	7.7
11-20 ไร่	9	11.5
21-30 ไร่	10	12.8
31-40 ไร่	14	17.9
41-50 ไร่	6	7.7
51-60 ไร่	7	9.0
มากกว่า 60 ไร่	26	33.3
รวม	78	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

1.2.7 ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันได้รับต่อไร่ต่อปี จากตาราง 4.6 พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีผลผลิตปาล์มน้ำมัน จำนวน 5,000 กิโลกรัม ถึง 7,000 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 51.3 ของข้อมูล โดยมีเพียง 1 ครัวเรือน ที่ปาล์มน้ำมันยังไม่ให้ผลผลิต

ตารางที่ 4.6 ผลผลิตปาล์มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน

(n = 78)

ผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ต่อปี (กก.)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000	12	15.4
5,000-7,000	40	51.3
7,001-9000	16	20.5
9,001-11,000	5	6.4
มากกว่า 11,000	5	6.4
รวม	78	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

1.2.8 ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรปาล์มน้ำมันขายได้ จากตารางที่ 4.7 จะมีราคา 4 บาทต่อกิโลกรัม เป็นราคาที่ขายได้จำนวนสูงสุด ราคา 3.60 เป็นราคาต่ำสุด โดยส่วนมากจะขายได้ในราคา 3.70 บาทต่อกิโลกรัม มีเพียง 1 ครัวเรือนที่ยังไม่ได้ขายผลผลิต

ตารางที่ 4.7 ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรปาล์มน้ำมันขายได้

(n = 78)

ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมัน/ก.ก. (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
3.60 บาท	28	35.9
3.70 บาท	40	51.3
3.80 บาท	8	10.3
4.00 บาท	1	1.3
ยังไม่ขายผลผลิต	1	1.3
รวม	78	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

1.2.9 รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ต่อปี จากตารางที่ 4.8 พบว่า ร้อยละ 61.5 จำนวน 48 ครัวเรือน มีรายได้ เป็นเงิน 20,001 บาท ถึง 30,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 24.4 มีรายได้ เป็นเงิน 10,001 บาท ถึง 20,000 บาท ได้รับรายได้น้อยสุด เป็นเงิน 0 บาท มี 1 ครัวเรือนเนื่องจากปาล์มน้ำมันยังไม่ให้ผลผลิต

ตารางที่ 4.8 รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ต่อปี (บาท)

(n = 78)

รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมัน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000	1	1.3
10,001-20,000	19	24.4
20,001-30,000	48	61.5
30,001-40,000	5	6.4
40,001-50,000	3	3.8
มากกว่า 50,000	2	2.6
น้อยกว่า 10,000	78	100.0
รวม	1	1.3

ที่มา: จากการสำรวจ

1.2.10 ครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันมีปัญหาในการจำหน่ายผลปาล์มน้ำมัน จาก ตารางที่ 4.9 จำนวน 41 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 52.6 ของข้อมูลการสำรวจในครั้งนี้ (n = 78) ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครัวเรือนเกษตรกรฯ ในการขายผลผลิตปาล์มน้ำมัน จากจำนวน 41 ครัวเรือน ส่วนใหญ่แล้วมักเกิดปัญหาเนื่องจากแหล่งรับซื้อให้ราคาไม่แน่นอน จากข้อมูลการวิจัย จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 19.51 รองลงมาแหล่งรับซื้ออยู่ไกล จำนวน 7 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.07 เป็นผลให้เกิดธุรกิจลานเทพาล์มน้ำมันเกิดขึ้นในพื้นที่ของสวนปาล์มน้ำมันที่อยู่ห่างจากโรงงานปาล์ม น้ำมัน ถึงแม้ราคาที่ไต่จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันให้กับลานเทพาล์มน้ำมันจะน้อยกว่าขายให้กับโรงงานปาล์มน้ำมันแต่เมื่อเทียบกับต้นทุนการขนส่ง เกษตรกรปาล์มน้ำมันจะเลือกขายกับ ลานเทพาล์มน้ำมันมากกว่า ที่เหลือจะเป็นปัญหาในด้านการขายผลผลิตที่ยังไม่มีคุณภาพทำให้ถูก ตัดราคา หมายถึง ผลปาล์มน้ำมันที่ยังไม่สุกเต็มที่ทำให้ผู้รับซื้อไม่ยอมรับซื้อผลผลิตหรืออาจจะรับ แต่จะได้ในราคาที่ต่ำ หรืออาจจะเกิดจากแหล่งรับซื้อลดราคา หรือในด้านอื่น ๆ เช่น ความขัดแย้ง กับเจ้าของลานเทพาล์มน้ำมันกับเกษตรกรปาล์มน้ำมัน

ตารางที่ 4.9 ปัญหาในการจำหน่ายผลปาล์มน้ำมัน

(n = 41)		
ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ราคารับซื้อที่ไม่แน่นอน	8	19.51
แหล่งรับซื้ออยู่ไกล	7	17.07
แหล่งรับซื้อปาล์มกตราคา	5	12.20
ขายผลผลิตที่ยังไม่มีคุณภาพทำให้ถูกตัดราคา	2	4.88
ราคารับซื้อที่ไม่แน่นอน + แหล่งรับซื้ออยู่ไกล	7	17.07
ราคารับซื้อที่ไม่แน่นอน + แหล่งรับซื้อปาล์มกตราคา	4	9.76
ราคารับซื้อที่ไม่แน่นอน + ขายผลผลิตที่ยังไม่มีคุณภาพทำให้ถูกตัดราคา	3	7.32
แหล่งรับซื้ออยู่ไกล + แหล่งรับซื้อปาล์มกตราคา	1	2.44
ราคารับซื้อที่ไม่แน่นอน + แหล่งรับซื้ออยู่ไกล + แหล่งรับซื้อปาล์มกตราคา	2	4.88
ราคารับซื้อที่ไม่แน่นอน + แหล่งรับซื้ออยู่ไกล + แหล่งรับซื้อปาล์มกตราคา + ขายผลผลิตที่ยังไม่มีคุณภาพทำให้ถูกตัดราคา	1	2.44
อื่นๆ	1	2.44

หมายเหตุ เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

ที่มา : จากการสำรวจ

1.2.11 พฤติกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจในการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวน

ปาล์ม

เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันจะเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร โดยร้อยละ 97.4 จำนวน 76 ครัวเรือน มีเพียง 2 ครัวเรือนที่ยังไม่เข้ากลุ่มใด โดยเป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (กลุ่ม ธ.ก.ส.) ร้อยละ 92.3 จำนวน 72 ครัวเรือน สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 79.5 จำนวน 62 ครัวเรือน เป็นทั้งสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและเป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (กลุ่ม ธ.ก.ส.) ร้อยละ 75.6 จำนวน 59 ครัวเรือน โดยการเข้าร่วมกลุ่มเพื่อประโยชน์ในการกู้เงินและต้องการให้ตนได้รับดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำที่สุด ที่เหลือจะสมาชิกในกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านที่มีลานเทพปาล์มน้ำมัน กลุ่มสหกรณ์การเกษตรของหมู่บ้าน เพื่อหวังประโยชน์ในการขายผลผลิตในราคาสูง

ในการสอบถามกลุ่มเป้าหมายพฤติกรรมที่น่าสนใจของเกษตรกรผู้อายุต่ำกว่า 30 ปี ส่วนใหญ่จะได้รับมรดกจากบิดามารดา เนื่องจากแต่งงานไปมีครอบครัวเป็นของตนเอง ทำให้กลุ่มครัวเรือนเกษตรกรที่มีการบริโภคด้านความบันเทิง ส่วนกลุ่มเป้าหมายในบางรายพยายามลดต้นทุนของตนเองและกลุ่มญาติ จึงมักสั่งซื้อปุ๋ยจากร้านค้ามาเป็นจำนวนมาก โดยการรวมกลุ่มกันซื้อเพื่อให้ได้ส่วนลดจากร้านค้ายิ่งซื้อมากยิ่งได้ส่วนลด หรือพฤติกรรมที่พยายามลดต้นทุนด้านแรงงานการเกษตร โดยเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน พยายามจะทำงานด้วยตนเองและคนในครัวเรือน เช่น การตัดทลายปาล์มมันเอง บรรทุกผลผลิตเอง ใส่ปุ๋ยพร้อมดูแลสวนด้วยตนเอง แต่ในบางพฤติกรรมกรรมเจ้าของสวนปาล์มน้ำมันพยายามหาวิธีเพื่อป้องกันการขโมยผลผลิตโดยการลงชุดดินรอบสวนของตนเอง หรือสร้างรั้ว ทำให้เป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตของเกษตรกร

เนื่องจากสารระเหยพิษนี้ไม่ได้จำเพาะเฉพาะครัวเรือนเกษตรกรที่มีรายได้จากสวนปาล์มน้ำมันเป็นรายได้หลักเพียงอย่างเดียวเท่านั้น จึงทำให้เห็นว่าครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มยังมีรายได้จากอาชีพอื่นเพื่อให้เพียงพอในการบริโภคของครัวเรือน ซึ่งในบางครัวเรือนรายได้ที่เกิดจากรายได้อื่น อาจมีมากกว่ารายได้จากสวนปาล์มน้ำมัน

ปัญหาหนึ่งเกษตรกรชาวสวนปาล์มอำเภอเขาพนมประสบมากคือการขาดแรงงานทางการเกษตร แรงงานที่จะทำหน้าที่ตัดผลผลิต ดูแลสวน ปาล์ม น้ำมัน ส่งผลให้การจำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ออกอาจจะล่าช้าจนทำให้น้ำหนักของผลผลิตลดลง หรือหากแรงงานไม่มีฝีมือก็อาจจะทำให้ได้ผลผลิตปาล์มน้ำมันไม่ตรงตามความต้องการของแหล่งรับซื้อ ส่งผลให้รายได้ของเกษตรกรฯ ลดลงได้

1.2.12 สรุปสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม น้ำมัน จากตาราง ตารางที่ 4.10 ครัวเรือนเกษตรกรจะมีอายุเฉลี่ย 47 ปี ครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มจะมีจำนวนสมาชิกเฉลี่ยครัวเรือนละ 4 คน เกษตรกรมีรายได้้นอกจากรายได้ทำสวนปาล์ม น้ำมัน เฉลี่ยปีละ 347,137.67 บาท คนในครัวเรือนที่มีรายได้้นอกจากตัวเกษตรกรเองโดยเฉลี่ย 1 คนต่อครัวเรือน โดยมีรายได้ เฉลี่ยปีละ 267,262.59 บาท ครัวเรือนเกษตรกรมีสวนปาล์ม น้ำมัน เฉลี่ย 47.24 ไร่ต่อครัวเรือน อายุต้นปาล์ม น้ำมัน เฉลี่ย 12.60 ปี แล้วขายผลผลิตในราคาเฉลี่ย 3.68 บาท/กิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ยปีละ 6,898 กิโลกรัมต่อไร่ และมีรายได้จากการขายผลผลิต เฉลี่ย 24,881.61 บาทต่อไร่ต่อปี

ตารางที่ 4.10 สรุปผลสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

สภาพพื้นฐาน	N	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ฐานนิยม	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
อายุของเกษตรกร	78	47.29	47.00	40.00	11.62	26.00	71.00
สมาชิกในครัวเรือน	78	4.03	4.00	4.00	1.28	1.00	7.00
รายได้อื่นนอกจากปาล์มน้ำมัน	43	347,137.67	300,000.00	240,000.00	213,360.14	36,000.00	120,000.00
จำนวนคนที่มิรายได้ในครัวเรือน	54	1.24	1.00	1.00	.55	1.00	4.00
รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน	54	267,262.59	240,000.00	120,000.00	187,795.08	96,000.00	1,200,000.00
จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน	78	47.24	41.00	40.00	26.37	7.00	105.00
อายุปาล์มน้ำมัน	78	12.60	12.00	12.00	5.72	1.00	30.00
ราคาปาล์มต่อ ก.ก.	77	3.68	3.70	3.70	.07	3.60	4.00
ผลผลิตต่อไร่ต่อปี	77	6,898.03	6545.45	7,200.00	2,192.57	3,375.00	14,466.67
รายได้จากปาล์มต่อไร่ต่อปี	77	24,881.61	24218.18	24,975.00	7906.89	12,487.50	53526.67

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

ตามตารางที่ 4.11 แสดงต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต คือ ต้นทุนด้านการปรับพื้นที่ จากข้อมูล 78 ตัวอย่าง มีผู้ปรับพื้นที่เพียง 2 ครัวเรือน โดยมีค่าใช้จ่ายต่อไร่ เป็นเงิน 1,500 บาท มีการลงทุนซื้อต้นทุนของพันธุ์ปาล์ม มีจำนวน 2 ครัวเรือน โดยครัวเรือนที่ 1 ซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากเกษตรกรผู้เพาะต้นกล้าขายในอัตราต้นละ 70 บาท ทำให้ต้นทุนในการซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมันจึงเป็นเงิน 1,540 บาทต่อไร่ และในครัวเรือนที่ 2 ซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากโรงงานที่รับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมัน ในอัตราต้นละ 120 บาท ทำให้ต้นทุนในการซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมันจึงเป็นเงิน 2,640 บาทต่อไร่ พร้อมมีต้นทุนค่าแรงในการปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 2 ครัวเรือนนี้ โดยคิดค่าแรงในการปลูกต้นละ 5 บาท คิดเป็นเงิน 110 บาทต่อไร่ (1 ไร่จะปลูกได้ 22 ต้น) ต้นทุนสูงสุดของเกษตรกรคือต้นทุนค่าปุ๋ยต่อไร่ต่อปี เฉลี่ย 2,969.51 บาท และต้นทุนต่ำสุดเป็นค่ากำจัดวัชพืชต่อไร่ต่อปี เฉลี่ย 372.76 บาท และยังมีต้นทุนอื่นๆ ต่อไร่ต่อปี เช่น ค่าปลูกพืชเพื่อแสดงแนวเขต ค่ากำจัดหนู ค่าทำร่องน้ำ ฯลฯ เฉลี่ย 569.21 บาท

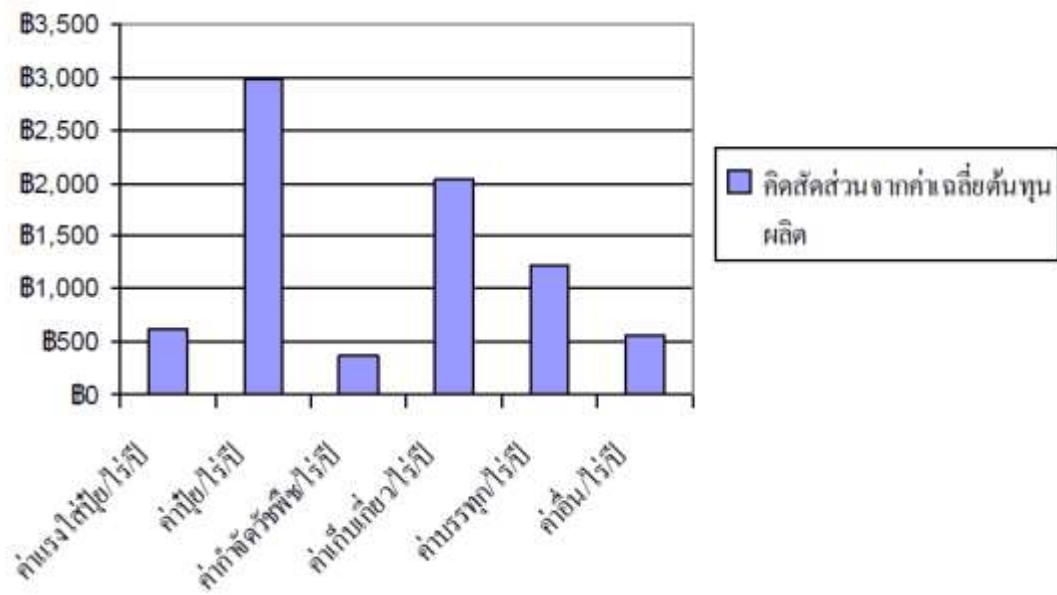
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

ต้นทุนด้านเกษตร (บาท/ปี)	N	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ฐานนิยม	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ค่าปรับพื้นที่/ไร่/ปี	2	1,500	1,500	1,500	-	1,500	1,500
ค่าพันธุ์ปาล์ม/ไร่	2	2,090	2,090	1,540	777.8	1,540	2,640
ค่าแรงปลูก/ไร่/ปี	2	110	110	110	-	110	110
ค่าแรงใส่ปุ๋ย/ไร่/ปี	78	616.2	545.5	500	321	42.9	2,000
ค่าปุ๋ย/ไร่/ปี	78	2,969.5	2,899.2	2,631.6	938.9	1,282.1	5,714.3
ค่ากำจัดวัชพืช/ไร่/ปี	78	372.8	372.7	500	126.5	87	657.9
ค่าเก็บเกี่ยว/ไร่/ปี	78	2,039.3	2,073.1	2,160	492.1	318.2	3,500
ค่าบรรทุก/ไร่/ปี	78	1,219.7	1,260	1,440	434.5	128.6	2,160
ค่าอื่น/ไร่/ปี	78	569.2	250	176	811.4	30.8	3,900
ต้นทุนรวม/ไร่/ปี	78	7,346.2	7,354.6	2,756.5	1,645.4	2,756.5	12,582

ที่มา : จากการสำรวจ

จากข้อมูลของค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม น้ำมันผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยแสดงรายละเอียด ยกเว้น ค่าปรับพื้นที่/ไร่/ปี, ค่าพันธุ์ปาล์ม/ไร่, ค่าแรงปลูก/ไร่/ปี เนื่องจากมีจำนวนผลการสำรวจเพียงแค่ 2 ตัวอย่างเท่านั้น ต้นทุนที่เหลือปรากฏผลดังนี้

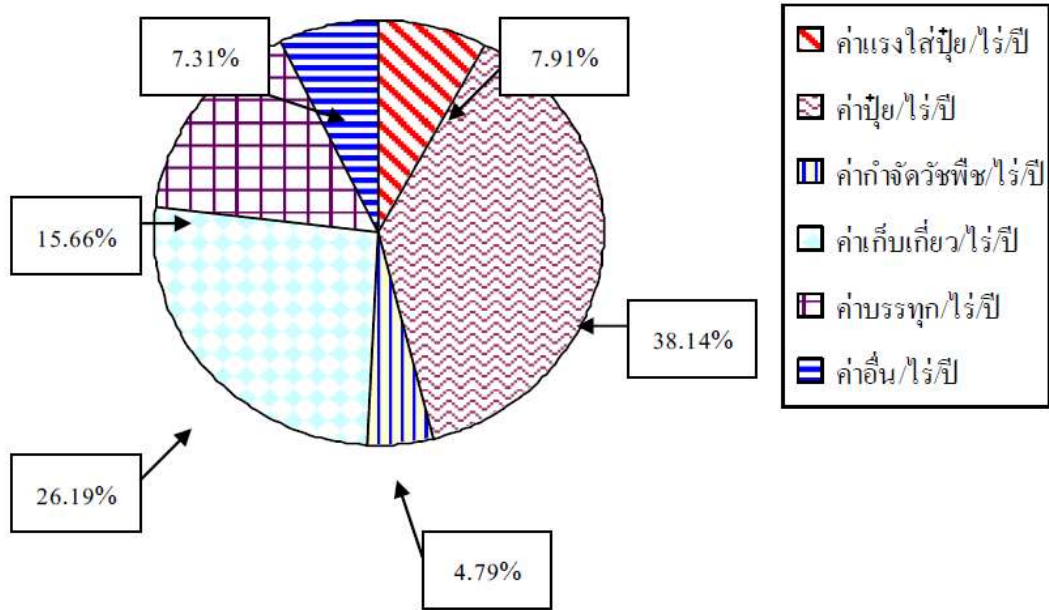
2.1 ภาพที่ 4.1 แสดงต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม น้ำมัน จะเห็นว่าปุ๋ยเป็นต้นทุนที่ครัวเรือนเกษตรกรใช้สูงสุด เป็นเงิน 2,969.51 บาทต่อไร่ ค่าปุ๋ยนี้รวมทั้งค่าปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอกและปุ๋ยชีวภาพ รองลงมาเป็นค่าเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์ม น้ำมัน เป็นเงิน 2,039.30 บาทต่อไร่ ค่าบรรทุกผลผลิตปาล์ม น้ำมัน เป็นเงิน 1,219.65 บาทต่อไร่ ค่าแรงใส่ปุ๋ย เป็นเงิน 616.24 บาทต่อไร่ ค่าใช้จ่ายต้นทุนอื่น เป็นเงิน 569.21 บาทต่อไร่ ค่ากำจัดวัชพืช เป็นเงิน 372.76 บาทต่อไร่

ภาพที่ 4.1 ต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม น้ำมัน

2.2 ภาพที่ 4.2 แสดงค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม น้ำมัน หากค่าสัดส่วนร้อยละของค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม น้ำมัน ปุ๋ยเป็นต้นทุนที่ครัวเรือนเกษตรกรใช้สูงสุด ร้อยละ 38.14 รองลงมาเป็นค่าเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์ม น้ำมัน ร้อยละ 26.19 ค่าบรรทุกผลผลิตปาล์ม น้ำมัน ร้อยละ 15.66 ค่าแรงใส่ปุ๋ย ร้อยละ 7.91 ค่าใช้จ่ายต้นทุนอื่น ร้อยละ 7.31 ค่ากำจัดวัชพืช ร้อยละ 4.79

คิดสัดส่วนจากค่าเฉลี่ยต้นทุนผลิต

ภาพที่ 4.2 สัดส่วนร้อยละด้านต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคและการลงทุน

3.1 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค

ครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันมีค่าใช้จ่ายในด้านอาหาร ร้อยละ 47.7 มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 100,000-125,000 บาท ค่าใช้จ่ายด้านเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ร้อยละ 65.4 มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 25,000-50,000 บาท ค่ารักษาพยาบาล ร้อยละ 20.5 มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 25,000 บาท ด้านการศึกษาของบุตรหลาน ร้อยละ 20.5 มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 25,000 บาท ด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 59 มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 25,000 บาท ด้านเสียงโศก ร้อยละ 80.8 มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 25,000 บาท ด้านสังคม ร้อยละ 14.1 มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 25,000 บาท ด้านบันเทิง ร้อยละ 71.8 มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 25,000-50,000 บาท และด้านอื่น มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 25,000 บาท

ตารางที่ 4.12 ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค

ค่าใช้จ่าย (บาท/ปี)	อาหาร		เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ		รักษาพยาบาล		การศึกษา		ที่อยู่อาศัย		เสียงโชค		สังคัม		บันเทิง		อื่นๆ	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
น้อยกว่า 25,000	0	0	27	34.6	74	94.9	16	20.5	59	75.6	63	80.8	14	17.9	11	14.1	46	59.0
25,001-50,000	1	1.3	51	65.4	2	2.6	9	11.5	6	7.7	13	17	61	78.2	56	71.8	23	29.5
50,001-75,000	11	14.1					10	12.8			1	1.3	3	3.8	7	9.0	4	5.1
75,001-100,000	9	11.5			2	2.6	7	9.0	4	5.1					2	2.6	2	2.6
100,001-125,000	37	47.4					2	2.6	1	1.3	1	1.3			1	1.3	2	2.6
125,001-150,000	6	7.7					3	3.8	1	1.3					1	1.3		
150,001-175,000	1	1.3					1	1.3										
175,001-200,000	12	15.4					9	11.5	1	1.3							1	1.3
200,001-225,000	1	1.3					1	1.3										
225,001-250,000							1	1.3										
250,001-275,000							2	2.6										
275,001-300,000							12	15.4	5	6.4								
มากกว่า 300,000							5	6.4	1	1.3								
รวม	78	100.0	78	100.0	78	100.0	78	100.0	78	100.0	78	100.0	78	100.0	78	100.0	78	100

ที่มา: จากการสำรวจ

สรุปค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภค

จากตารางที่ 4.13 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภค จากข้อมูลทำให้ทราบว่าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันมีค่าใช้จ่ายสูงสุดเป็นค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเป็นเงิน 171,111 บาท ค่าสูงสุดเป็นเงิน 600,000 บาท โดยบางครัวเรือนเป็นได้ส่งบุตรหลานไปเรียนต่อต่างประเทศและบางครัวเรือนที่ส่งบุตรหลานเรียนในสถาบันการศึกษาเอกชนพร้อมกันหลายคน และมีค่าใช้จ่ายต่ำสุดในด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ย เป็นเงิน 11,426.4 บาท ด้านอื่นๆ ได้แก่ ค่าน้ำมัน ค่าประกันชีวิต เงินทำบุญ เงินค่าธรรมเนียมต่างๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 41,897.6 บาท รวมค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันต่อครัวเรือนต่อปี จะมีค่าเฉลี่ยเป็นเงิน 451,452.6 บาท

ตารางที่ 4.13 การสรุปค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค

(n = 78)

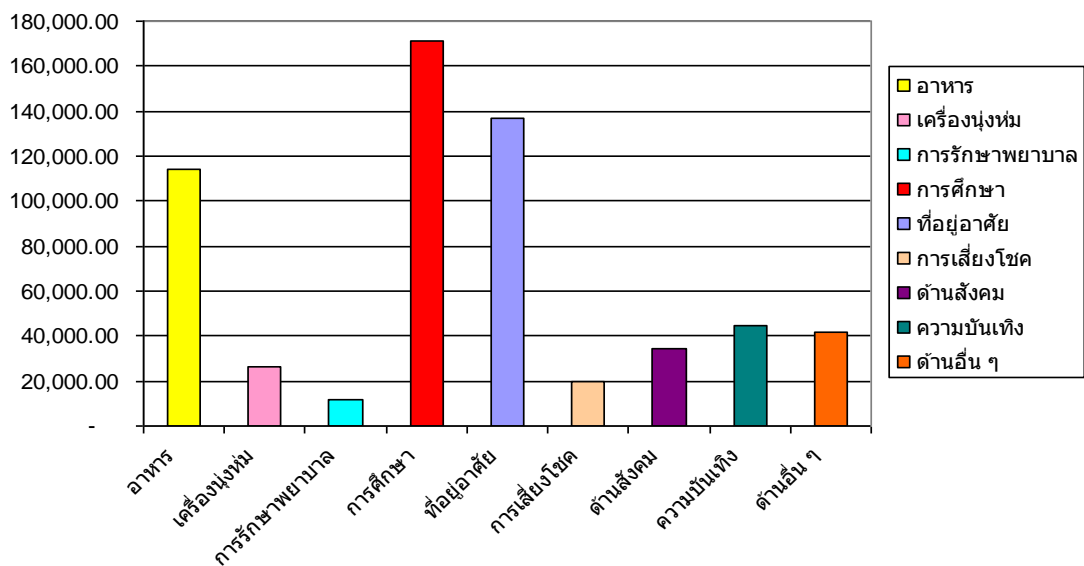
ค่าใช้จ่ายในด้าน (บาท/ปี)	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ฐานนิยม	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
อาหาร	114,069.9	109,500	109,500	38,573.9	26,000	219,000
ด้านเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ	26,259.7	30,000	30,000	9,876.1	3,000	50,000
การรักษาพยาบาล	11,426.4	5,000	2,000	19,915	1,000	100,000
การศึกษา	171,111	132,000	300,000	140,568.8	5,000	600,000
ที่อยู่อาศัย	137,000	100,000	300,000	134,132.6	1,000	500,000
เสียงโชค	19,732.4	12,000	12,000	16,680.5	3,600	120,000
สังคม	34,155.8	30,000	30,000	13,127	3,000	60,000
บันเทิง	44,320	50,000	50,000	22,539	8,000	150,000
อื่นๆ	41,897.6	30,000	30,000	33,726.8	11,650	180,000
รวมค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค	451,452.6	439,750	339,700	181,498.8	151,000	944,750

ที่มา : จากการสำรวจ

จากข้อมูลของค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค ของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ย จากตารางที่ 4.13 ปรากฏผลเป็นภาพที่ 4.3 และ ภาพที่ 4.4 ดังนี้

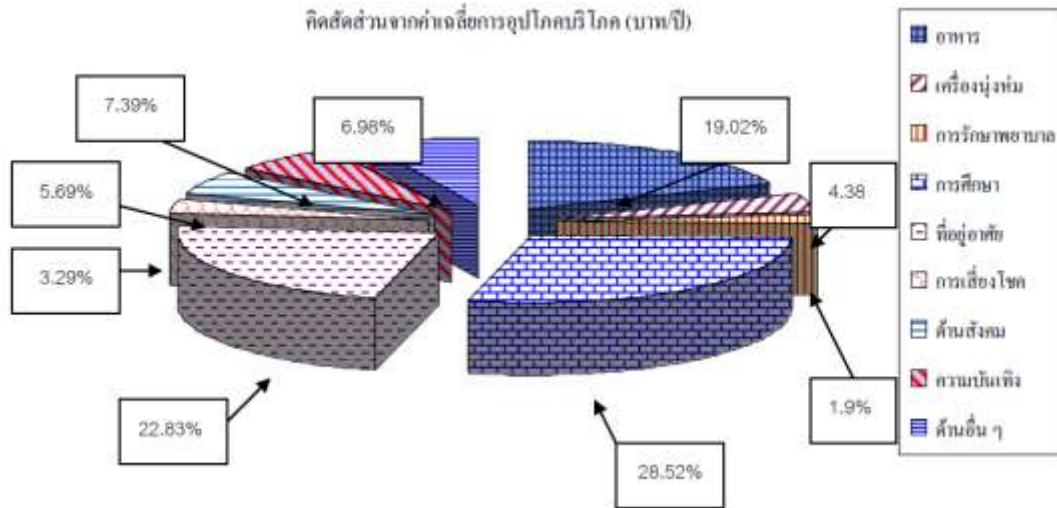
1. จากภาพที่ 4.3 แสดงการอุปโภคบริโภคของของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายด้านการศึกษามีมากที่สุดจากผลการสำรวจ เป็นเงิน 171,111 บาทต่อปี รองลงมาจะเป็นค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย เป็นเงิน 137,000 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร เป็นเงิน 114,069.9 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง เป็นเงิน 44,320 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายด้านอื่น เป็นเงิน 41,897.6 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายด้านสังคม เป็นเงิน 34,155.8 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายด้านเครื่องนุ่งห่ม เป็นเงิน 26,259.7 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายด้านเสียงโชค เป็นเงิน 19,732.4 บาทต่อปี ส่วนด้านค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุดจะเป็นด้านการรักษาพยาบาล เป็นเงิน 11,426.4 บาทต่อปี

ค่าเฉลี่ยการอุปโภคบริโภค

ภาพที่ 4.3 การอุปโภคบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน (บาท/ปี)

2. จากภาพที่ 4.4 สัดส่วนร้อยละการอุปโภคบริโภคของของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ปรากฏผลดังนี้ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษามีมากที่สุดจากผลการสำรวจ ร้อยละ 28.52 รองลงมาจะเป็นค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย ร้อยละ 22.83 ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร ร้อยละ 19.02 ค่าใช้จ่ายด้านความบันเทิง ร้อยละ 7.39 ค่าใช้จ่ายด้านอื่น ร้อยละ 6.98 ค่าใช้จ่ายด้านสังคม ร้อยละ 5.69 ค่าใช้จ่ายด้านเครื่องนุ่งห่ม ร้อยละ 4.38 ค่าใช้จ่ายด้านเสียงโชค ร้อยละ 3.29 ส่วนด้านค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุดจะเป็นด้านการรักษาพยาบาล ร้อยละ 1.90

ภาพที่ 4.4 สัดส่วนร้อยละการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

3.2 ด้านการลงทุน

จากตารางที่ 4.14 ด้านการลงทุน จากข้อมูลทำให้ทราบว่าครัวเรือนเกษตรกรปาล์ม น้ำมัน ร้อยละ 71.8 มีลงทุนเป็นเงินต่ำกว่า 50,000 บาท จำนวน 56 ครัวเรือน เฉลี่ยเป็นเงิน 203,076.92 บาทโดยมีค่าต่ำสุด 12,000 บาท สูงสุด 1,500,000 บาท (โดยเป็นการลงทุนเพื่อซื้อที่ดินให้บุตรนำไปใช้เปิดร้านค้า) ครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันได้การลงทุนในการประกอบธุรกิจการค้าขาย การซื้อพันธบัตรรัฐบาลและการเกษตรด้านอื่นๆ เช่น ปลูกผักเสริมรายได้ การเพาะต้นกล้าข่าพารา

ตารางที่ 4.14 ด้านการลงทุน

(n = 78)		
ด้านการลงทุน (บาท/ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50,000	56	71.8
50,001-150,000	12	15.4
มากกว่า 150,000	10	12.8
รวม	78	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

ส่วนที่ 4 การออมและหนี้สินมีผลต่อพฤติกรรมของการบริโภคของเกษตรกร ชาวสวนปาล์ม

4.1 การออมของเกษตรกรปาล์มน้ำมัน

จากตารางที่ 4.15 แสดงพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน โดยการออมต่อปี ร้อยละ 33.3 มีเงินออม ระหว่าง 40,001 บาท ถึง 80,000 บาท จำนวน 26 ครัวเรือน ซึ่งทำให้เห็นว่าครัวเรือนเกษตรกรฯ โดยมีเงินออมต่ำสุดเป็นเงิน 24,000 บาทต่อปี สูงสุด 480,000 บาทต่อปี

ตารางที่ 4.15 พฤติกรรมการออมของเกษตรกรปาล์มน้ำมัน

(n = 78)		
การออม (บาท/ปี)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 40,000	23	29.5
40,001-80,000	26	33.3
80,001-120,000	13	16.7
120,001-160,000	1	1.3
มากกว่า 160,000	15	19.2
รวม	78	100.0

ที่มา: จากการสำรวจ

4.2 หนี้สินมีผลต่อพฤติกรรมของการบริโภคของเกษตรกรปาล์มน้ำมัน

จากตารางที่ 4.16 แสดงพฤติกรรมการเป็นหนี้สินของเกษตรกรปาล์มน้ำมันมีผลต่อพฤติกรรมของการบริโภคของเกษตรกรปาล์มน้ำมัน พบว่า ร้อยละ 91 จำนวน (71 ครัวเรือน) เป็นกลุ่มที่มีหนี้สิน และ ร้อยละ 9 (7 ครัวเรือน) ไม่มีหนี้สิน

โดยหนี้สินมักเกิดจาก ต้นทุนการผลิต ร้อยละ 75.6 (59 ครัวเรือน) หนี้สินที่เกิดจากด้านอื่นๆ เช่น ที่อยู่อาศัย การค้าประกัน ร้อยละ 17.9 (14 ครัวเรือน) และหนี้สินที่กำลังผ่อนชำระ เป็นรถ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.1 (50 ครัวเรือน) ส่วนอื่นๆ จะเป็นการผ่อนชำระบ้าน ที่ดิน เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น

ตารางที่ 4.16 หนี้สินมีผลต่อพฤติกรรมของการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

(n = 71)

พฤติกรรมทางการเงินเป็นหนี้สิน	จำนวน	ร้อยละ
หนี้สินที่เกิดขึ้นที่เกิดขึ้นมักเกิดจาก		
1) ต้นทุนการผลิต	59	75.6
2) ค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน	3	3.8
3) ต้นทุนการผลิต + ค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน	1	1.3
4) ต้นทุนการผลิต + อื่นๆ	3	3.8
5) ค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน + อื่นๆ	1	1.3
6) อื่นๆ	14	17.9
ปัจจุบันท่านผ่อนชำระ		
1) ผ่อนบ้าน	8	10.3
2) ผ่อนรถ	50	64.1
3) ผ่อนที่ดิน	6	7.7
4) ผ่อนเครื่องไฟฟ้า	3	3.8
5) ผ่อนบ้าน + ผ่อนรถ	3	3.8
6) ผ่อนรถ + ผ่อนที่ดิน	3	3.8
7) ผ่อนรถ + ผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า	2	2.6
8) ผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า + อื่นๆ	1	1.3
9) อื่นๆ	1	1.3

หมายเหตุ เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

ที่มา : จากการสำรวจ

สรุปผลรวม ต้นทุน รายได้ ค่าใช้จ่ายการอุปโภคบริโภค การลงทุนและการออม

ตารางที่ 4.17 แสดงสรุปผลรวม ต้นทุน รายได้ ค่าใช้จ่ายการอุปโภคบริโภค การลงทุนและการออม

(n = 78)

รายการสรุป	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	ฐานนิยม	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
รวมรายได้/บาท/ไร่/ปี	24,881.61	24,218.18	24,975.00	7,906.89	1,2487.50	53,526.67
ต้นทุนรวม/ไร่/ปี	7,346.17	7,354.58	2,756.52	1,645.35	2,756.52	12,582
รายได้หักต้นทุน ต่อไร่/ปี (รายได้สุทธิ)	17,790.48	16,623.86	-7,722.00	8,121.77	- 7,722.00	45,421.54
รวมจำนวนไร่	47.24	41.00	40.00	26.37	7.00	105.00
รายได้อื่น ๆ /ปี	347,137.67	300,000.00	240,000.00	213,360.14	36,000.00	1,200,000.00
รายได้ของคนในครัวเรือน/ปี	267,262.59	240,000.00	120,000.00	187,795.08	96,000.00	1,200,000.00
รวมรายได้ทั้งสิ้น	1,255,352.02	1,089,609.98	270,199.95	720,275.94	270,199.95	3,372,400.10
รวมค่าใช้จ่ายการอุปโภคบริโภค	451,452.6	439,750	339,700	181,498.8	151,000	944,750
ลงทุน	203,076.92	100,000.00	100,000.00	301,895.47	12,000.00	1,500,000.00
ออม/ปี	113,606.56	60,000.00	60,000.00	82,470.86	24,000.00	480,000.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 5 การพิสูจน์สมมติฐาน

การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออม การลงทุนและการบริโภค ของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

5.1 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออม

สมมติฐานที่ 1

การพิสูจน์สมมติฐานผู้ทำการวิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของการออมของเกษตรกรปาล์มน้ำปาล์ม โดยตัวแปรอิสระประกอบด้วย จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน D_{aua} รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่นๆ) D_{Y1} หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงสมการดังนี้

$$Y_s = b_0 + b_1 D_{\text{aua}} + b_2 D_{Y1} + e$$

โดยที่

Y_s	คือ	(Save) การออมของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม
D_{aua}	คือ	จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน
D_{Y1}	คือ	รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่ รวมกับรายได้อื่น ๆ)
e	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์
b_0, b_1, b_2	เป็น	คงที่หรือสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในสมการ

ผลการวิเคราะห์พบว่า

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออม

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
	B	Std. Error	Coefficients Beta(β)		
1 (Constant)	16,810.98	22,269.98		0.76	0.45
D _{aua}	1,600.86	346.60	0.52	4.62	0.00
D _{Y1}	0.72	0.038	0.22	1.94	0.058

ที่มา: จากการสำรวจ

$$Y_n = 16,810.98 + 1,600.86_{aua} + 0.72_{Y1} + e$$

t	(0.76)	(4.62)	(1.94)
Sig.	(0.45)	(0.00)***	(0.058)**

$$R \text{ Square } (R^2) = 0.284$$

$$\text{Significance (Sig.)} = 0.000***$$

$$** \text{ ระดับนัยสำคัญที่กำหนด } \alpha = 0.05$$

$$*** \text{ ระดับนัยสำคัญที่กำหนด } \alpha = 0.01$$

ผลการวิเคราะห์จากสมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) เท่ากับ 0.284 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 2 สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ร้อยละ 28.4 โดยมีตัวแปรอิสระคือ จำนวนไร่ปล้ำมน้ำมัน D_{aua} และรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปล้ำมน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่รวมกับรายได้อื่น ๆ) D_{Y1} อธิบายการเปลี่ยนแปลงความต้องการออมของเกษตรกรชาวสวนปล้ำมน้ำมัน ได้ร้อยละ 28.4

ส่วนการตรวจสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการ โดยพิจารณาจาก (Sig.) เท่ากับ 0.000 มีตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 จึงพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม ด้วยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์แต่ละตัว โดยพิจารณาจากค่า (Sig.) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นที่หรือจำนวนไร่ปลäumน้ำมัน มีความสัมพันธ์กับการออมอย่างมีนัยสำคัญวิธีการทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก แสดงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ในปลูกปลäumน้ำมันมากย่อมส่งผลให้ความต้องการในออมเงินของครัวเรือนเกษตรกรปลäumน้ำมันมากขึ้น แต่ในทางกลับหากเกษตรกรมีพื้นที่ในปลูกปลäumน้ำมันน้อยย่อมส่งผลให้เกษตรกรปลäumน้ำมันออมเงินน้อย โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1,600.86

ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า ถ้าปริมาณพื้นที่สวนปลäumน้ำมันของเกษตรกรปลäumน้ำมันเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความต้องการออมของเกษตรกรปลäumน้ำมันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1,600.86 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากจำนวนพื้นที่ (จำนวนไร่ปลäumน้ำมัน) ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทำให้เกษตรกรปลäumน้ำมันมีพื้นที่สวนปลäumน้ำมันเพิ่ม ส่งผลให้รายได้จากการปลูกปลäumน้ำมันเพิ่ม และเมื่อรายได้จากการปลูกปลäumน้ำมันเพิ่มก็ส่งผลให้มีการออมเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการออมของเคนส์ ที่เห็นว่าเมื่อรายได้เพิ่มก็ส่งผลให้การออมเพิ่มขึ้นเช่นกัน

2. ตัวแปรรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปลäumน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่รวมกับรายได้อื่นๆ) ซึ่งถือเป็นรายได้หลักของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปลäumน้ำมัน มีความสัมพันธ์กับการออมของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปลäumน้ำมัน อย่างมีนัยสำคัญ วิธีการทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก แสดงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่าครัวเรือนเกษตรกรฯ ที่มีรายได้เพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้ความต้องการในออมเงินของครัวเรือนเกษตรกรฯ เพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่ในทางกลับหากครัวเรือนเกษตรกรฯ ที่มีรายได้ลดลงย่อมส่งผลให้ความต้องการในออมเงินของครัวเรือนเกษตรกรฯ ลดลง โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.72

ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า ถ้าปริมาณรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรฯ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความต้องการออมของเกษตรกรฯ เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 0.72 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากรายได้ เพิ่มขึ้นก็ย่อมส่งผลให้การออมเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการออมของเคนส์ ที่เห็นว่าเมื่อรายได้เพิ่มก็ส่งผลให้การออมเพิ่มขึ้นเช่นกัน

5.2 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการลงทุน

สมมติฐานที่ 2

การพิสูจน์สมมติฐานผู้ทำการวิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของการลงทุนของครัวเรือน

เกษตรกรปาล์มน้ำมัน โดยตัวแปรอิสระประกอบด้วย จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน D_{aua} รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่รายได้อื่นๆ) D_{Y1} และรายได้ของสมาชิกในครัวเรือน D_{Y2} หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงสมการดังนี้

$$Y_{\text{in}} = b_0 + b_1 D_{\text{aua}} + b_2 D_{Y1} + b_3 D_{Y2} + e$$

โดยที่

Y_{in}	คือ	(Investment) การลงทุน
D_{aua}	คือ	จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน
D_{Y1}	คือ	รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่ รวมกับรายได้อื่นๆ)
D_{Y2}	คือ	รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน
e	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์
b_0, b_1, b_2, b_3	เป็น	คงที่หรือสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในสมการ

ผลการวิเคราะห์พบว่า

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการลงทุน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
	B	Std. Error	Coefficients Beta(β)		
(Constant)	-348,483.46	168,238.67		-2.07	0.054
Daua	4,531.96	2,160.12	0.36	2.10	0.051
DY1	0.71	0.17	0.69	4.12	0.001
DY2	0.56	0.34	0.27	1.66	0.116

ที่มา : จากการสำรวจ

Y_n	=	-348,483.46	+	4,531.96 _{aua}	+	0.71 _{Y1}	+	0.56 _{Y2}	+	e
t		(-2.07)		(2.10)		(4.12)		(1.66)		
Sig.		(0.054)		(0.051)**		(0.001)***		(0.116)		

R Square (R^2) = 0.55

Significance (Sig.) = 0.003***

** ระดับนัยสำคัญที่กำหนด α = 0.05

*** ระดับนัยสำคัญที่กำหนด α = 0.01

ผลการวิเคราะห์จากสมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) เท่ากับ 0.55 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ร้อยละ 55 โดยมีตัวแปรอิสระคือ จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน D_{aua} รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่รวมกับรายได้อื่นๆ) D_{Y1} และรายได้ของ คนในครัวเรือน D_{Y2} อธิบายการเปลี่ยนแปลงความต้องการการลงทุนของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวน ปาล์มน้ำมันฯ ได้ร้อยละ 55

ส่วนการตรวจสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการ โดยพิจารณาจาก (Sig.) เท่ากับ 0.003 มีตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 จึงพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม ด้วยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์แต่ละตัว โดยพิจารณาจากค่า (Sig.) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรจำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน มีความสัมพันธ์กับการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ วิธีการทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก แสดงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันฯ ที่มีจำนวนไร่ปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้ความต้องการการลงทุนของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น แต่ในทางกลับหากเกษตรกรปาล์มน้ำมันฯ ที่มีจำนวนไร่ปาล์มน้ำมันลดลงย่อมส่งผลให้ครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันฯ มีความต้องการในการลงทุนลดลง โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 4,531.96

อาจอธิบายได้ว่า ถ้าจำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความต้องการการลงทุนของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 4,531.96 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากจำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทำให้เกษตรกรปาล์มน้ำมันมีพื้นที่

สวนป่าล้มน้ำมันมีรายได้จากการปลูกป่าล้มน้ำมันเพิ่มและเมื่อรายได้เพิ่มก็ส่งผลให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการลงทุนของเคนส์ คือ การลงทุนโดยจงใจ (induced investment) การลงทุนแบบนี้ จะผันแปรโดยตรงกับระดับรายได้ คือ ถ้ารายได้เพิ่ม การลงทุนเพิ่ม

2. ตัวแปรรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรป่าล้มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลัง หักต้นทุน/ไร่ รวมกับรายได้อื่นๆ) ซึ่งถือเป็นรายได้หลักของครัวเรือนเกษตรกรฯ มีความสัมพันธ์กับการลงทุนของครัวเรือนเกษตรกรป่าล้มน้ำมันอย่างมีนัยสำคัญ วิธีการทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก แสดงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่ารายได้ของครัวเรือนเกษตรกรฯ เพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้ความต้องการการลงทุนของครัวเรือนเกษตรกรฯ เพิ่มขึ้น แต่ในทางกลับหากรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรฯ ลดลงย่อมส่งผลให้ครัวเรือนเกษตรกรฯ มีความต้องการในการลงทุนลดลง โดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.71

อาจอธิบายได้ว่า ถ้ารายได้ของครัวเรือนเกษตรกรป่าล้มน้ำมัน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความต้องการลงทุนของครัวเรือนเกษตรกรป่าล้มน้ำมันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 0.71 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรป่าล้มน้ำมันเพิ่มขึ้นก็ย่อมส่งผลให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการลงทุนของเคนส์ คือ การลงทุนโดยจงใจ (induced investment) การลงทุนแบบนี้ จะผันแปรโดยตรงกับระดับรายได้ คือ ถ้ารายได้เพิ่ม การลงทุนเพิ่ม

สำหรับตัวแปรรายได้ของสมาชิกในครัวเรือน เป็นตัวแปรที่ไม่สำคัญ จากพิจารณา (Sig.) เท่ากับ 0.116 มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

5.3 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค

สมมติฐานที่ 3

การพิสูจน์สมมติฐานผู้ทำการวิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรป่าล้มน้ำมัน โดยตัวแปรอิสระประกอบด้วย อายุของเจ้าของสวนป่าล้มน้ำมัน D_{Age} การศึกษาของเจ้าของสวนป่าล้มน้ำมัน D_{Eu} จำนวนไร่ป่าล้มน้ำมัน D_{aua} จำนวนคนในครัวเรือนที่มีรายได้ D_i รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรป่าล้มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่นๆ) D_{Y1} และรายได้ของสมาชิกในครัวเรือน D_{Y2} หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงสมการดังนี้

$$Y_c = b_0 + b_1D_{Age} + b_2D_{Eu} + b_3D_{aua} + b_4D_i + b_5D_{Y1} + b_6D_{Y2} + e$$

โดยที่

Y_c	คือ	(Consumption) การบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์ม
D_{Age}	คือ	(Age) อายุของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน
D_{Eu}	คือ	(Education) การศึกษาของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน
D_{aua}	คือ	จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน
D_i	คือ	จำนวนคนในครัวเรือนที่มีรายได้
D_{Y1}	คือ	รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่ รวมกับรายได้อื่น ๆ)
D_{Y2}	คือ	รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน
e	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากการพยากรณ์
$b_0, b_1, b_2, b_3, b_4, b_5, b_6$		เป็นคงที่หรือสัมประสิทธิ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในสมการ

ผลการวิเคราะห์พบว่า

ตารางที่ 4.20 แสดงการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
	B	Std. Error	Coefficients Beta(β)		
(Constant)	-219,516.45	229,215.92		-0.958	0.343
D_{Age}	2,924.15	3,163.298	0.12	0.924	0.36
D_{Eu}	11,3542.55	104,909.55	0.13	1.082	0.285
D_{aua}	3,570.07	1,216.72	0.33	2.934	0.005
D_i	70,053.17	65,176.66	0.13	1.075	0.288
D_{Y1}	0.599	0.13	0.54	4.69	0.000
D_{Y2}	0.008	0.18	0.005	0.046	0.96

ที่มา : จากการสำรวจ

$Y_c =$	$-219,516.45$	$+ 2,924.15$	$+ 11,3542.55$	$+ 3,570.07$	$+ 70,053.17$	$+ 0.599$	$+ 0.008$	$+ e$
t	(-0.958)	(0.924)	(1.082)	(2.934)	(1.075)	(4.69)	(0.046)	
Sig.	(0.343)	(0.36)	(0.285)	(0.005)***	(0.288)	(0.000)***	(0.96)	

R Square (R^2)	=	0.461
Significance (Sig.)	=	0.000***
*** ระดับนัยสำคัญที่กำหนด α	=	0.01

ผลการวิเคราะห์จากสมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) เท่ากับ 0.461 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 6 สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ร้อยละ 46.1 โดย อายุของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน D_{Age} การศึกษาของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน D_{Eu} จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน D_{aua} จำนวนคนในครัวเรือนที่มีรายได้ D_i รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่และรายได้อื่นๆ) D_{Y1} รายได้ของสมาชิกในครัวเรือน D_{Y2} อธิบายการเปลี่ยนแปลงความต้องการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันฯ ได้ร้อยละ 46.1

ส่วนการตรวจสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการ โดยพิจารณาจาก (Sig.) เท่ากับ 0.000 มีตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 จึงพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม ด้วยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์แต่ละตัว โดยพิจารณาจากค่า (Sig.) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรจำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน มีความสัมพันธ์กับการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก แสดงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายถึงว่า ครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน ที่มีจำนวนไร่ปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้ปริมาณความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น แต่ในทางกลับกันถ้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมันที่มีจำนวนไร่ปาล์มน้ำมันลดลงย่อมส่งผลให้ปริมาณความต้องการบริโภค โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 3,570.07

ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้าจำนวนไร่ปาล์มน้ำมันของเกษตรกรฯ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ปริมาณความต้องการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันฯ เพิ่มขึ้น 3,570.07 หน่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง จากจำนวนไร่ปาล์มน้ำมันที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้เกษตรกรปาล์มน้ำมัน

มีรายได้จากการปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มและเมื่อรายได้เพิ่มก็ส่งผลให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ว่ารายได้เพิ่มขึ้นการบริโภคก็เพิ่มขึ้น

2. ตัวแปรรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลังหักต้นทุน/ไร่รวมกับรายได้อื่นๆ) ซึ่งถือเป็นรายได้หลักของครัวเรือนเกษตรกรฯ มีความสัมพันธ์กับการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99 โดยสัมประสิทธิ์มีค่าเป็นบวก แสดงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายถึง รายได้ของครัวเรือนเกษตรกรฯ เพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลให้ความต้องการในการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรฯ เพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่ในทางกลับกันหากรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรฯ ลดลงความต้องการในการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรฯ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.599

ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้ารายได้ของครัวเรือนเกษตรกรฯ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ปริมาณความต้องการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนน้ำมันปาล์ม เพิ่มขึ้น 0.599 หน่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ เนื่องจากรายได้ที่มีเพิ่มขึ้นความต้องการบริโภคก็จะมากตามขึ้นไปด้วย และเป็นไปตามทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ ว่ารายได้เพิ่มขึ้นการบริโภคก็เพิ่มขึ้น

สำหรับตัวแปรอิสระที่เหลืออีก 4 ตัว ได้แก่ อายุของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน การศึกษาของเจ้าของสวนปาล์มน้ำมัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ และรายได้ของสมาชิกในครัวเรือน เป็นตัวแปรที่ไม่นัยสำคัญ จากพิจารณา (Sig.) เท่ากับ 0.36, 0.285, 0.288 และ 0.96 ตามลำดับ มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัยนี้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย “พฤติกรรมกรรมการบริโภครถของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่” ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญ โดยจำแนกออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างจาก จำนวน 100 ราย และได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้วทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยการนำเสนอสรุปผลการวิจัยออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.7 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-60 ปี สมรสแล้ว ร้อยละ 83.3 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 46.2 โดยเฉลี่ยสมาชิกในครัวเรือน มีจำนวน 4 คน ร้อยละ 83.3 ของเกษตรกรที่สัมภาษณ์มีอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก และร้อยละ 55.1 มีรายได้ที่นอกเหนือจากการประกอบอาชีพทำสวนปาล์มน้ำมัน โดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำสวนยางพารา พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน เฉลี่ย 47.27 ไร่ต่อครัวเรือน ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้รับเฉลี่ย 6,898 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้จะมีราคาเฉลี่ย 3.68 บาทต่อกิโลกรัม และมีรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 24,882 บาทต่อไร่ต่อปี ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตให้กับลานเทพาล์มน้ำมัน ปัญหาในการจำหน่ายผลปาล์มน้ำมันคือแหล่งรับซื้อให้ราคาไม่แน่นอน สำหรับพฤติกรรมกรรมการบริโภคอื่น ที่น่าสนใจจะพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะหาวิธีเพื่อลดต้นทุนการผลิตของตนเองให้มากที่สุด เช่น การรวมกลุ่มเพื่อสั่งปุ๋ยจากร้านเป็นจำนวนมากเพื่อส่วนลด และลดต้นทุนด้านแรงงานโดยพยายามใช้แรงงานของตนเองหรือคนในครอบครัว

1.2 ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิต โดยต้นทุนการผลิตของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน ต้นทุนที่ครัวเรือนเกษตรกรฯ ใช้สูงสุดคือค่าปุ๋ย เป็นเงิน 2,970 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 38.14 ของต้นทุนการผลิต

1.3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้ามาอุปโภคบริโภคและการลงทุน จะเห็นว่าค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเป็นสัดส่วนที่มีมากที่สุดจากผลการสำรวจ เป็นเงิน 171,111 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 28.52 ของค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้ามาอุปโภคบริโภค และการลงทุน คริวเรือนเกษตรกรฯ ได้มีการลงทุนเฉลี่ย 203,076.92 บาทต่อปี

1.4 การออมและหนี้สินมีผลต่อพฤติกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้การออม ค่าเฉลี่ย 113,606.56 บาทต่อปี หนี้สินส่วนใหญ่มักเกิดจาก ต้นทุนการผลิต

1.5 การพิสูจน์สมมติฐาน

1.5.1 สมมติฐานที่ 1 คือการออมมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกับพื้นที่หรือจำนวนไร่ป่าลุ่มน้ำมันและรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรฯ จากการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของสมการที่เกิดขึ้นของพฤติกรรมการออมของครัวเรือนเกษตรกรฯ มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) เท่ากับ 0.284 โดยการออมของครัวเรือนเกษตรกรฯ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรพื้นที่หรือจำนวนไร่ป่าลุ่มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรฯ ในทิศทางเดียวกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และการออมฯ ยังมีความสัมพันธ์กับตัวแปรรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรฯ ในทิศทางเดียวกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

1.5.2 สมมติฐานที่ 2 คือการลงทุนมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกับพื้นที่หรือจำนวนไร่ป่าลุ่มน้ำมัน และรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรฯ จากการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของสมการที่เกิดขึ้นของพฤติกรรมการลงทุนของครัวเรือนเกษตรกรฯ มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) เท่ากับ 0.55 โดยการลงทุนของครัวเรือนเกษตรกรฯ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรพื้นที่หรือจำนวนไร่ป่าลุ่มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรฯ ในทิศทางเดียวกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และการลงทุนฯ ยังมีความสัมพันธ์กับตัวแปรรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรฯ ในทิศทางเดียวกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

1.5.3 สมมติฐานที่ 3 คือการบริโภคมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกับพื้นที่หรือจำนวนไร่ป่าลุ่มน้ำมัน และรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรฯ จากการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของสมการที่เกิดขึ้นของพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรฯ มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) เท่ากับ 0.461 โดยการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรฯ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรพื้นที่หรือจำนวนไร่ป่าลุ่มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรฯ และตัวแปรรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรฯ ในทิศทางเดียวกัน ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

2. อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน อำเภอลำพูน จังหวัดกระบี่ โดยศึกษาการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการออม การลงทุนและการบริโภค พบว่ามีเพียง 2 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ 1) จำนวนไร่ปาล์ม น้ำมัน 2) รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน (รายได้จากการขายผลผลิตหลักต้นทุน/ไร่รวมกับรายได้อื่น) ซึ่งเป็นรายได้หลักของครัวเรือนเกษตรกรปาล์มน้ำมัน โดยทั้ง 2 ตัวแปรมีความเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์อย่างนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับการมีอิทธิพลต่อการออม การลงทุน และการบริโภค ของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน อำเภอลำพูน จังหวัดกระบี่ และผลจากการวิจัย ซึ่งสามารถสรุปข้อดีที่พบหลัก ๆ ดังนี้

2.1 จำนวนไร่ปาล์มน้ำมัน (พื้นที่) พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับการมีอิทธิพลต่อการออม การลงทุน และการบริโภค ที่เป็นเช่นนี้เพราะการมีที่ดินจำนวนมาก อาจจะเป็นหลักประกันความมั่นคงของครัวเรือน จึงทำให้สามารถเสี่ยงได้มากกว่าครัวเรือนที่มีพื้นที่หรือจำนวนไร่ปาล์มน้ำมันน้อยกว่า

2.2 รายได้ของหัวหน้าครัวเรือน (รายได้จากการขายผลผลิตหลักต้นทุน/ไร่รวมกับรายได้อื่น) ซึ่งเป็นรายได้หลักของครัวเรือน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับการมีอิทธิพลต่อการออม การลงทุนและการบริโภค ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทั้ง 3

2.3 พิจารณาจากค่า R^2 ของสมการ การออมกับการลงทุนที่สูงที่สุด พบว่าครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันฯ มีพฤติกรรมการเลือกที่จะนำเงินรายได้มาใช้ในการลงทุนมากกว่าจะนำเงินรายได้มาออม

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันในอำเภอลำพูน จังหวัดกระบี่ พบว่า เมื่อรายได้สุทธิของครัวเรือนเกษตรกรฯ เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการกระตุ้น โดยการบริโภคเพิ่มของครัวเรือนเกษตรกรฯ ดังนั้นรัฐบาลให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนเกี่ยวกับปุ๋ยซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่มีสัดส่วนที่สูงมากเพื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนประเภทอื่น หรือการส่งเสริมการรวมกลุ่มจัดตั้งสหกรณ์เพื่อสามารถกำหนดราคาของผลผลิต หรือการสร้างอาชีพเสริมให้กับกลุ่มเกษตรกรเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ แม้ว่าการปล่อยเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำตามทัศนะของเกษตรกรฯ จะทำให้ต้นทุนการผลิตลด แต่ในทางเศรษฐศาสตร์แล้วการปรับลดดอกเบี้ยอาจเป็นการบิดเบือนกลไกตลาดได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กริช แรงสูงเนิน (2554) *การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย* กรุงเทพมหานคร
ซีเอ็ดยูเคชั่น
- ชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ (2546) *นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล* กรุงเทพมหานคร แสงดาว
- ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย (2539) *หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)* นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ประกายรัตน์ สุวรรณ และ อมรวิทย์ วิเศษสงวน (2555) *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม
SPSS เวอร์ชัน 20* กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดยูเคชั่น
- ประสาร บุญเสริม (2544) *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปรัชญ์ ปราบปรปักษ์ (2546) *เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ (ฉบับปรับปรุง)* นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ทิพสิริน สุขสันต์ (2553) “พฤติกรรมกรรมการเปลี่ยนแปลงการบริโภคที่มีความหนืดของครัวเรือนไทย
ภายใต้ทฤษฎีวงจรชีวิตและรายได้” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิพัฒน์ นวเชียร (2540) “การผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินต่อการบริโภคและการออมของภาค
ครัวเรือนในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะ
เศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ระพีพรรณ คงนาค (2555) “การบริโภคภาคครัวเรือนในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- รำพึง เวชยันต์วุฒิ (ม.ป.ป.) *ทฤษฎีและนโยบาย: เศรษฐศาสตร์มหภาค* เชียงใหม่ คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิทยา ปิ่นทอง (2549) *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วิระยุทธ ศรีเพ็ชร (2555) “รายได้ รายจ่าย การออมและการลงทุนของประชาชนในเขตเทศบาลนคร
เชียงใหม่” รายงานการวิจัยปัญหาเศรษฐกิจปัจจุบัน คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สมประวิณ มั่นประเสริฐ (2552, 29 มกราคม) “การบริโภคพฤติกรรมกรรมการบริโภคภาคเอกชน และ
นัยต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจไทย” *กรุงเทพธุรกิจ*

สมประวิณ มันประเสริฐ และ วิฑูรย์ รุ่งเรืองสัมฤทธิ์ (2549) “การบริโภคน้ำมันพืชของไทย ภายใต้แบบจำลองรายได้ถาวรในวงชีวิตและข้อจำกัดด้านสภาพคล่อง” *เอกสารในการประชุมวิชาการระดับชาตินักเศรษฐศาสตร์ครั้งที่ 2* หัวข้อ เศรษฐกิจที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย เสนอที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 27 ตุลาคม 2549

เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ และ วาติตร รักษ์ธรรม (2549) “การวิเคราะห์พฤติกรรมการบริโภคน้ำมันพืชและฟังก์ชันการบริโภคของครัวเรือนไทย” *วารสารวิชาการ* 26,2 (เดือนพฤษภาคม-เมษายน) มหาวิทยาลัยหอการค้า

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสำรวจ

พฤติกรรมกรรมการบริโภคของครัวเรือน: กรณีศึกษาครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันใน
อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

แบบสำรวจฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำสารนิพนธ์ ในหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้วิจัยขอทราบข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการศึกษา พฤติกรรมการบริโภคของภาคครัวเรือนซึ่งการบริโภคเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไปในทิศทางต่างๆ ได้

ส่วนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

1. เพศ ชาย อายุ.....ปี หญิง อายุ.....ปี
2. สถานภาพสมรส
 โสด สมรส อื่นๆ (หม้าย, หย่า)
3. ระดับการศึกษา
 ประถมศึกษา มัธยมต้น/ปวช.
 มัธยมปลาย/ปวส. ปริญญาตรีขึ้นไป
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัวรวมทั้งตัวท่าน จำนวน.....คน
5. อาชีพหลักของท่านคือการทำสวนปาล์มน้ำมันใช่หรือไม่
 ใช่ ไม่
6. ท่านมีรายได้ที่นอกเหนือจากการทำสวนปาล์มน้ำมันบ้างหรือไม่
 มี (ระบุอาชีพ..... รายได้ต่อเดือน.....บาท) ไม่มี
7. จำนวนคนในครอบครัวของท่านที่มีรายได้ (นอกจากตัวท่าน)
 มี จำนวน.....คน เป็นเงินรวมกันประมาณเดือนละ.....บาท ไม่มี
8. ท่านมักขายผลผลิตปาล์มน้ำมันกับแหล่งใด เพราะเหตุใด
 โรงงานปาล์มน้ำมัน
 ลานรับซื้อปาล์มน้ำมัน
 อื่น ๆ
9. ท่านมีปัญหาในการจำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมัน หรือไม่
 มี เนื่องจาก ราคาซื้อที่ไม่แน่นอน
 แหล่งรับซื้ออยู่ไกล
 แหล่งรับซื้อปาล์มกดราคา
 ขายผลผลิตที่ยังไม่ได้คุณภาพทำให้ถูกตัดราคา
 อื่น ๆ (ระบุ).....
 ไม่มี

10. ท่านมีส่วนปาล์มน้ำมันจำนวนเท่าใดให้ระบุรายละเอียดข้อมูลในตาราง

(การเก็บผลผลิต ประมาณทุก 20 วันต่อ 1 รอบ ดังนั้น 1 ปี จะได้ประมาณ 18 รอบ)

ลำดับ	สวนปาล์มน้ำมัน	อายุ ปาล์มน้ำมัน (ปี)	จำนวน (ไร่)	ราคา (บาท/ ก.ก.)	รวมผลผลิตและรายได้(ต่อปี)		
					ปริมาณต่อรอบ (ก.ก./ตัน/แปลง)	ปริมาณต่อปี (ก.ก./ตัน/ แปลง)	รายได้ต่อ ปี (บาท)
1	สวนปาล์มน้ำมันแปลงที่ 1						
2	สวนปาล์มน้ำมันแปลงที่ 2						

ส่วนที่ 2 ค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

ลำดับ	คำถาม	รวม (บาท/ปี)
1	ค่าปรับพื้นที่เพื่อเตรียมการปลูก	
2	ค่าดินพันธุ์ปาล์มน้ำมันต้นละ..... บาท	
3	ค่าแรงในการปลูกปาล์มน้ำมัน	
4	ค่าแรงในการบำรุงรักษาปาล์มน้ำมัน	
5	ค่าปุ๋ย	
6	ค่ากำจัดวัชพืช	
7	ค่าเก็บเกี่ยว	
8	ค่าบรรทุกผลผลิต	
9	อื่นๆ.....	

ส่วนที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคและการลงทุน

รายการค่าใช้จ่าย	ปริมาณเงินที่ใช้จ่าย ระบุ ต่อวัน/ต่อเดือน/ต่อปี (บาท)
1. ด้านอาหารและเครื่องดื่ม	
2. ด้านเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ	
3. ด้านการรักษาพยาบาล	
4. ด้านการศึกษา	
5. ด้านที่อยู่อาศัย	
6. ด้านการเลี้ยงโชค	
7. ด้านสังคม	
8. ด้านความบันเทิง	
9. ด้านการลงทุน.....	
10. ด้านอื่นๆ.....	

ส่วนที่ 4 การออมและหนี้สินมีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม

1. ท่านมีเงินออมหรือ

() มี เป็นเงินเดือนละ.....บาท () ไม่มี

2. ท่านมีหนี้สินหรือไม่

() มี () ไม่มี

3. ท่านมีหนี้สินที่เกิดจาก

() ต้นทุนการผลิต เช่น ที่ดิน, ต้นกล้าปาล์ม น้ำมัน ,ปุ๋ย, ยาปราบศัตรูพืช, ค่าแรงคนงาน ฯลฯ

() สินค้าอุปโภคบริโภค

() ค่ารักษาพยาบาล

() ค่าสลากเสี่ยงโชค

() ค่าศึกษาเล่าเรียนบุตรหลาน

() อื่น ๆ.....

4. ปัจจุบันท่านกำลังผ่อนชำระ

() บ้าน.....

() รถ.....

() ที่ดิน

() เครื่องใช้ไฟฟ้า

() อื่น ๆ.....

ส่วนที่ 5 พฤติกรรมอื่น ๆ ที่น่าสนใจการบริโภคของเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน

1. ท่านเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() เป็น () กลุ่มเกษตรกร () สมาชิกลูกค้า ชกส. () อื่น (ระบุ).....

() ไม่ได้เป็น

2. พฤติกรรมอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวนิตยา นวลศิริ
วัน เดือน ปี	11 มกราคม 2521
สถานที่เกิด	อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี บช.บ. (บัญชีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
สถานที่ทำงาน	ที่ทำการปกครองอำเภอเขาพนม ที่ว่าการอำเภอเขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ธุรการ (พนักงานราชการ)